

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Katedra historie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

SEDLICE

Příběhy jihočeského městečka

Autor: Zdeněk Mikeš

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Jan Kumpera, CSc.

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně s použitím uvedených pramenů a literatury.

V Plzni, 30. března 2012.

.....

Vyslovuji poděkování panu Doc. PhDr. Janu Kumperovi, CSc. za odborné vedení, přínosné náměty, cenné připomínky a pedagogickou spolupráci. Zároveň děkuji starostovi města Sedlice ing. Jiřímu Rodovi, kronikářce Ludmile Řandové a panu Antonínu Barochovi za propůjčení potřebných kronik a materiálů.

OBSAH

Úvod.....	7
1. Historie: „dějinný vývoj“.....	9
1.1. Pravěké počátky: „skrytá tajemství“.....	9
1.2. Středověk: „dobrá kvočna“.....	11
1.3. Období válek: „škoda životů“.....	14
1.4. Současnost: „zpět k tradicím“.....	15
2. Památky: „poselství předků“.....	17
2.1. Tvrz: „zašlá sláva“.....	17
2.2. Kostel svatého Jakuba Většího: „barokní pastýř“.....	19
2.3. Domy: „příchod kamene“.....	20
2.3.1. Šternberský dům: „nenápadná krása“.....	21
2.3.2. Barokní dům: „u lvíce“.....	21
2.3.3. Budova školy: „hraběčiny kmotří“.....	22
2.4. Kabelíkův mlýn: „mlynář Krčín“.....	23
2.5. Sedlická obora: „poetická příroda“.....	24
2.6. Další památky: „patron z Pomuku“.....	27
2.7. Nenahraditelné ztráty: „navždy ztraceny“.....	28
2.7.1. Pílský mlýn: „nemelem, nemelem“.....	28
2.7.2. Svatohorská Panna Marie: „řezbářova modla“.....	29
2.7.3. Kamenný sloup Božích muk: „U Bílé skály“.....	29
3. Spolková činnost: „v jednotě je síla“.....	30
3.1. Sbor dobrovolných hasičů: „plameny v ohrožení“.....	31
3.2. Tělocvičná jednota Sokol: „ve zdravém těle zdravý duch“.....	38
3.3. Oddíl kopané: „kožené slunce“.....	42
3.4. Ochoťnické divadlo: „hrátky nejen s Tylem“.....	47

4. Krajkářství: „až do prezidentské lóže“	51
5. Rybníkářství: „sedlická špigle“	54
6. Osobnosti města: „od Adama k Pepimu“	59
6.1. Leo Freimuth: „tajemství židovského synka“	60
6.2. Josef Bican: „zrod legendy“	61
Závěr.....	66
Summary.....	67
Seznam literatury a pramenů.....	69
Seznam příloh.....	71

Přílohy

Úvod

Ve své diplomové práci navazuji na svou bakalářskou práci. V bakalářské práci jsem psal o spolkové činnosti na blatensku. Vybral jsem si města Blatnou a Sedlici, ve které žiji od narození. Postupně jsem popsal divadelní, hasičské a sportovní celky.

V magisterské práci jsem se zaměřil na jihočeské městečko Sedlice. Psal jsem o známé historii města, ale i o té, která byla již z velké části zapomenuta. Informace jsem vyhledal v knihovně a archivu. Některé příběhy se mi podařilo získat přímo do pamětníků.

V počátku práce jsem se zaměřil na celkovou historii jihočeské obce. Přes pravěk a středověk jsem se postupně dopracoval až do doby nynější. Dále jsem popsal nejen vývoj Sedlice, ale i jejího blízkého okolí. Tajemné příběhy minulosti jsou doložené památnými místy a dalšími archeologickými nálezy.

V dalších kapitolách jsem se zaměřil nejen na samotné příběhy městečka, ale i na viditelné pozůstalosti dob minulých. V diplomové práci jsem popsal historické budovy, které jsem zařadil do příloh v takové podobě, jak dnes vypadají. Na některých můžeme spatřit neúprosný zub času, ale ani to neubírá na jejich historické hodnotě.

Po kapitole o památkách jsem navázal přímo na bakalářskou práci. Spolkový život jsem však popsal ještě více dopodrobna a navíc jsem přidal další zatím nepopsané informace o kulturním vyžití v Sedlici.

Předposlední části jsem věnoval tradičním odvětvím, které k Sedlici neodmyslitelně patří. Rybníkářství a krajkářství se zapsalo tučným písmem do charakteristiky města. Sedlice si i dnes na těchto tradicích zakládá a je na ně právem hrdá.

Sedlici také ovlivnilo několik osobností. Právě osobnostem patří poslední kapitoly práce. Někteří jihočeské městečko ovlivnili v jejich prvopočátcích a druzí se postarali o to, aby se o Sedlici mluvilo a psalo i v dnešní době.

Tato práce je svou obsáhlostí a výčtem informací o Sedlici jediná svého druhu. Dodnes žádná taková práce neexistuje, a proto jsme se rozhodli, že tuto publikaci ve spolupráci s městem vydáme. Naše obec si zaslouží, aby se o její krásné minulosti vědělo.

1. Historie: „dějinný vývoj“

Jméno Sedlice vzniklo ze základu slova sedlo, což znamená usedlost, sídlo, statek. K původnímu názvu Sedlec se přidala koncovka -ice, jako k jiným dalším městům a vesnicím. Sedlice přešla k ženskému rodu a zanechala si jednotné číslo. Správný výraz tedy zní ta Sedlice, nikoliv ty Sedlice.¹

1.1. Pravěké počátky: „skrytá tajemství“

Město Sedlice leží na jihovýchodním svahu brdského výběžku oddělujícího blatenskou kotlinu od horažďovické pánve. Protíná ji hlavní silnice z Plzně do Českých Budějovic², dříve zvaná jako „Královská“.

První písemné zmínky o Sedlici se objevují už v roce 1352. Avšak naše první kapitola začíná o mnoho let dříve, neboť archeologické nálezy vypovídají o osídlování tohoto území už v době kamenné. Nejstarší vykopávky na katastru Sedlice byly učiněny v roce 1964 při polních pracích u místního vlakového nádraží. Nejstarším nalezeným artefaktem se stal kamenný kopytovitý klín používaný k opracovávání dřeva. Tento předmět odpovídá mladší době kamenné.

Další významné nálezy, které se na tomto území objevily, můžeme zařadit do doby železné. A to přesněji do doby halštatské. Pravěký život dokládá objev plochého žárového hrobu, který byl nalezen v lese v doupkách východně od Sedlice. Další hroby byly nalezeny u podselčí při osadě Dol. Významnou halštatskou lokalitou je jižní svah vrchu Hradiště. Zde měl v osmdesátých letech 19. století pole škvořetický občan František Prošek. Při orbě mu často narážel pluch na ploché kameny, a proto se je rozhodl odstranit. Když odvalil několik uměle na sebe položených narovnaných kamenů, objevil pod nimi dvě nádoby z bronzového plechu, ve kterých objevil popel a kosti z pohřbených osob. Zachovalejší nádobu věnoval škvořetické škole a druhou si ponechal na památku. Po čase se o nálezech dozvěděl

---

¹Profous, A.; Svoboda, J.: *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny*, Praha 1957, str. 113.

²Farka, J.: *Sedlice a její historie*, MNV Sedlice 1999, str. 7.

baron August Koller, kterému patřila některá území poblíž Sedlice. Po domluvě s Františkem Proškem nechal na místě kopat a objevil zde velké množství archeologických nálezů. Objeveny byly hliněné nádoby, urny, bronzové náramky, bronzové nášivky, železné hroty kopí, nože, koňská udidla, skleněný korál a různé spony na spínání oděvu.³

Velmi smutný osud měly další nalezené rozbité keramické nádoby, které skončily na smetišti. Bohužel se poztráceli i další nálezy, neboť výzkum zde vedený nesledoval žádné vědecké cíle a posloužil pouze panu baronovi k ukrácení dlouhé chvíle. Stejně staré mohyly se díky lesnímu porostu uchovaly u Holušic, nedaleko nichž byly objeveny stopy stejně staré osady. Při amatérském kopání se v těchto mohylách našly různé keramické, bronzové a železné předměty. Na tomto místě je nutné připomenout, že mohyly jsou jako významný „archiv“ poznatků o pravěkých lidech chráněny zákonem o kulturních památkách a výkopy v nich jsou vyhrazeny jen odborníkům.⁴

Posledním takovým vzácným místem můžeme považovat slovanské mohyly v lese Kamenice, severně od Sedlice. V těchto místech se zachovalo 22 neprozkoumaných mohyl. Protože Slované neměli ve zvyku ukládat zesnulým do hrobu bohaté milodary, tak většina ukrývá jen lidské ostatky. Dnes jsou všechny nalezené mohyly zakonzervovány.⁵ Jejich přesné místo výskytu zná jen malá skupina lidí a to z důvodů bezpečnostních. Dá se říci, že poslední odpočinek zde našli přímí předchůdci obyvatel, kteří založili Sedlici a okolní osady.

---

³ Fröhlich, J.: *Sedlice a okolí pravěku*, MNV Sedlice, 1989, str. 4.

⁴ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

⁵ Kočovská, L.; Vokrojová, R.; Štěrbá, P.; Šobr, M.: *Stromoknížka*, Praha 2007, str. 78.

1.2. Středověk: „dobrá kvočna“

Další životní kapitola městečka Sedlice je doložena písemnými prameny. V těch se můžeme dočíst, že osada Sedlice patřila do staré aglomerace na Božeňsku („Provincia Bozenensis“). Dnes je toto území rozděleno do tří oblastí (Blatensko, Březnicko a Rožmitálsko). Tento kraj byl osídlen dříve než ostatní, jak tomu napovídají archeologické nálezy pravěkého a středověkého osídlení. Další pohyb na území můžeme předpokládat během období vnitřní kolonizace ve 13. a 14. století. To už na průsečíku staré cesty písecké a vimperské vznikla zemědělská osada Sedlicz.⁶

Prvním doloženým majitelem byl v letech 1352 rod Bavorů ze Strakonic. Tento rod vlastnil osadu až do roku 1399. Poté Sedlici vlastnila řada dalších pánů. Avšak z historického hlediska byli pro Sedlici nejvýznamnější dva páni. Jedním z nich byl Vilém ze Strakonic, který nechal postavit gotický kostel a stal se tak nejen jeho patronem, ale také farním. Po roce 1400 se novými majiteli stali páni z Kraselova. V období husitských válek se Sedlice vyhnula válečným pohromám spjatých s touto dobou. Ačkoliv se jedná o jihočeské město a například Sudoměř se nachází nedaleko, tak podobně jako celé Blatensko, se žádného pustošení naštěstí nedočkala.

Sedlice i nadále měnila majitele. Mikuláš Kaplír ze Sulevic vlastnil panství ve druhé polovině 15. století. Mikuláš Malovec z Pacova držel sedlické statky až do roku 1533. Avšak druhý nejvýznamnější pán měl teprve přijít. Ta doba zanedlouho nastala. Poté, co osadu koupil od syna Mikuláše Malovce Adam Řepický ze Sudoměře, začalo pro ni zlaté období. Zásluhou tohoto vlastníka byla Sedlice roku 1539 povýšena na město. Získala městský znak. Na modrém štítě je do poloviny sahající stříbrná hradební zeď s cimbuřím. Za zdí vynikají dvě stříbrné věže s křížem děleným oknem a s červenou špičatou střechou. Mezi těmito věžemi se nachází vztyčený hnědý medvěd hledící doprava. Přední tlapy se dotýkají pravé věže. Na krku má zlatý obojek se zlatým řetězem, který směřuje ke spodní část věže.⁷

---

⁶ Profous, A.; Svoboda, J.: *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny*, Praha 1957, str. 113.

⁷ Petráň, K.: *Sedlice 1539 - 1989*, MNV Sedlice 1989, str. 4.

K městskému znaku získala Sedlice i právo pečetit zeleným voskem a nová práva, která pomohla k posílení města. Od krále Ferdinanda I. získali sedličtí dokonce právo trhové. To vše se příznivě odrazilo na dalším rozvoji řemesel a obchodu.

Hospodářský rozvoj v 16. století, spojený s existencí režijního, rytířského a městského velkostatku, vedl k rozdílnému využívání roboty. Na některých statech docházel k narůstání robotního zatížení poddaných, jehož důsledkem byly vzpoury. V roce 1571 byli krutým způsobem popraveni v Blatné poddaní, kteří zabili vrchnost v nedalekých Šamonicích.⁸

Po smrti Adama Řepického v roce 1551 měnilo panství opět majitele. Neboť přežil i své děti, tak vše zdědila jeho sestra Kateřina. Ta byla provdána za Zdeňka Šternberka. Po roce 1577 přešel městský velkostatek do správy jeho pěti synům. Jeden z nich koupil jednotlivé podíly. V písemnostech se zachovala zpráva z roku 1577, která zdůrazňuje, že přes rozdělení zůstaly ve společném majetku na tvrzi kuchyně, spižirna, nádvoří, zdvihací most, šnekové schodiště, pavlače k pokojům, kašna v příkopě a příkopy s vodou.⁹ Tvrz v Sedlici, postavená po roce 1404, byla Šternberky přestavěna v druhé polovině 16. století na renesanční zámek v obdélníku vodního příkopu. Jádrem stavby je patrová budova, z níž vybíhají dvě boční křídla. Na fasádě jsou patrné zbytky sgrafit. Chodba je zaklenuta křížovou klenbou se zazděnými arkádami.¹⁰ Šternberkové si Sedlice považovali a velkostatek jim patřil až do roku 1708. Už v těchto letech se jí hospodářsky velmi dařilo a šternberští ji označovali přízviskem „dobrá kvočna“. A také se tak chovala, ochraňovala a rozmnožovala šternberský majetek.

Od roku 1645 byla v městečku vedena matrika. V té se můžeme dočíst, že roku 1680, podle zápisu faráře Víta Horacia, zemřelo v Sedlici na mor 95 osob. V té době měla obec méně než 600 obyvatel.¹¹ První obětí moru byla děvečka Borských se svými dětmi. Jelikož ji označili za původce morové nákazy, pochovali ji bez kříže a světla. I tak bylo toto období velmi pozitivní. O prosperitě města svědčí některé domy ze 17. století. Jsou jimi ranně barokní přízemní dům s atikovým

---

⁸ Petrán, K.: *Sedlice 1539 - 1989*, MNV Sedlice 1989, str. 7.

⁹ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

¹⁰ Petrán, K.: *Průvodce Blatenskem*, Městské muzeum Blatná 1997, str. 45-46.

¹¹ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

štítem, na kterém se nachází dobové vázy s ležící lvicí z terakoty (čp. 130) a bývalý Šternberský dům s mázhauzem s původní sgrafitovou výzdobou omítky (čp. 140). V neposlední řadě sem můžeme zařadit mlýn Kabelík, přestavěný kolem roku 1680, se zbytky sgrafitové výzdoby a dochovaným panským kamenným špýcharem. V této době byl již císařem Leopoldem I. navýšen počet sedlických trhů na tři.

Dalšími majiteli po rodě Šternberků se stal rod Lobkoviců. Augusta Antonín z Lobkovic započal roku 1739 stavbu sedlické obory. Obora, která stojí dodnes, má rozlohu 254 hektarů a zeď, která ji chrání, je vysoká přes 2 metry. V roce 1744 byla zahájena stavba farního kostela svatého Jakuba Většího na místě starého gotického kostela ze 14. století. Stavitelem byl Václav Antonín Jermář, který kostel dostavil roku 1752. Součástí kostela je kaple Panny Marie a márnice z roku 1707. V červenci roku 1745 navštívil Sedlici neblaze proslulý kazatel, misionář a člen jezuitského řádu Matěj Antonín Koniáš. Známy jako páter Koniáš či historicky nesprávně Koňas.¹²

V roce 1786 postavila obec novou školní budovu na místo staré dřevěné. V matrice se objevují první jména kantorů. Již v první polovině 18. století byla založena tradice sedlického krajkářství. Tato tradice proslavila Sedlici nejen na českém území, ale i ve světě.

---

¹² Petrán, K.: *Sedlice 1539 - 1989*, MNV Sedlice 1989, str. 47.

1.3. Období válek: „škoda životů“

V druhé polovině 19. století začíná rušný společenský život. V roce 1851 se poprvé hraje ochotnické divadlo. V pozdějších letech kolem roku 1883 byl založen Sbor dobrovolných hasičů a Tělocvičná jednota Sokol. V roce 1899 se začalo jezdit přes Sedlici lokálkou, neboť byla dostavena železniční trať Strakonice - Blatná - Březnice. Téhož roku 11. června sedličtí slavnostně přivítali první vlak.¹³ Rozvoj společenského života pokračoval i na počátku 20. století. V roce 1913 žilo v Sedlici 1 411 obyvatel v 243 domech.

Na počtu obyvatel se podepsala 1. světová válka. Všichni bojeschopní muži odešli do války. Domů se jich 53 nevrátilo. Dne 30. října 1918 se za účasti všech místních vlasteneckých spolků oslavoval vznik samostatného československého státu a rozpad Rakousko - Uherska. Roku 1919 byly vykonány obecní volby a roku 29. července 1923 sedličtí slavnostně odhalili pomník na památku obětem světové války. Rok na to se položil základní kámen na stavbu sedlické sokolovny.

Dne 16. března 1939 dorazila do Sedlice jednotka německé okupační armády. Život v Sedlici se během 2. světové války opět pozastavil. Na pomník padlých obětí 1. světové války přibyla další jména, která jsou vyryta na jeho spodní části. Nejen samotné boje braly životy. Dalšími oběťmi fašistické okupace se stali JUDr. Sabat Karel a Sabat Mořic. Dne 26. 11. 1942 nastoupili do transportu Cd do Terezína a odtud 20. 1. 1942 transportem Dr. do Osvětimi. V koncentračním táboře Dachau si našla smrt i Voříška Antonína.¹⁴ Když němečtí vojáci opouštěli na konci války Sedlici, zahynul nešťastně Václav Jareš. Osudný se mu stal granát vyhozený prchajícími okupanty.

Ke konci války 6. května 1945 přicházeli první zprávy o blížících se jednotkách americké armády. Očekávané osvobození nastalo v pondělí 7. května. Začal se zajišťovat majetek říšských příslušníků. Ustanovil se nový ředitel školy František Kovář, který nahradil Franze Konráda. Jednotky americké armády a její tanky projížděly slavnostně připravenou slavobránou. Na náměstí se oslavovalo.

---

¹³ Lehečka, B.: *100 let blatenských lokálek*, Blatná 1999, str. 59.

¹⁴ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

Američtí vojáci dokonce zůstali nějaký čas ubytováni v místní škole. Mezi nimi i americký Čech Jan Kotrouš z Clevelandu.¹⁵ Dne 11. května projížděla Sedlicí větší jednotka sovětské armády. V katastru obce probíhala linie styku americké a sovětské armády. Škvořetice, obec nacházející se jen 3 km východněji, už osvobozovala sovětská armáda.

Posledním vlastníkem panství se mezi lety 1933 a 1948 stala Zdena Havránková, manželka ředitele Škodových závodů v Plzni. Ta koupila Sedlici po smrti posledního šlechtického majitele Jiřího Kristiána Lobkovice. Závodní jezdec Lobkovic vášnivě miloval rychlou jízdu. To se mu stalo bohužel osudné. Tragicky zahynul při automobilové nehodě.

1.4. Současnost: „zpět k tradicím“

V průběhu dalších sedmdesáti let prošla Sedlice řadou změn. Jen počet obyvatel zůstal přibližně stejný, a to přibližně 1 300. Dnes k ní patří i příslušné obce Mužetice, Holušice, Dol a Němčice. Ačkoliv jihočeské městečko nepatří k nejrušnějším a největším městům na Strakonicku, tak nemá nouzi o všední společenský život. Hlavním činitelem se stal Spolek pro zachování tradic, založen po roce 2000. Tento spolek se pokouší o znovuzkříšení zaslých zvyků a obyčejů. Od roku 2006 obnovil masopustní průvod a městské veselice. Tyto události se vyznačují vysokou návštěvností a jsou občany města bedlivě pozorovány.

Nejnovějším počinem spolku se stala obnova tradičních lidových tanců. Sami sedličtí si vybrali jeden skoro zapomenutý tanec a to Českou besedu. Nevybrali si ji náhodou, protože právě ta se v 19. století tančila i v jihočeské Sedlici. Česká beseda vznikla v roce 1863. Jde o tradiční český salónní řadový tanec pro čtyři páry. Tento národní tanec našel podobenství ve čtverylce. U jeho zrodu stal básník Jan Neruda, taneční mistr Karel Link a hudební pedagog Ferdinand Heller. Poprvé byla tančena 11. listopadu roku 1863 v Konviktě při společenském večeru tzv. Barákových besed.

---

¹⁵ Peřka, F.: *Strakonicko v boji proti fašismu*, Strakonice 1985, str. 84.

Zde tančili v ukázce i Smetana a Neruda. O dva měsíce později tančilo Českou besedu na Žofíně již 140 párů na plese Národní besedy.¹⁶

Ve spolupráci s tradičním tanečním spolkem Radomyšl doplnili sedličtí kroje a zbývající znalosti. Dnes předvádějí Českou besedu před obecnstvem v celém kraji. Dokonce tanec propagovali i na přátelské družbě na Slovensku. V první řadě ale vystupují k významným událostem města Sedlice.

Sedlice se může pochlubit nejen spolkovým životem, ale i tím, že ochránila a zachovala celou řadu svých pamětihodností. V dalších kapitolách bych chtěl přiblížit ty, které mají pro samotné město velkou historickou hodnotu.

---

¹⁶ Heller, F.: *Notový zápis české besedy*, Praha 1959, str. 3.

2. Památky: „poselství předků“

V Sedlici a jejím okolí se nachází celá řada památek, vypravující dávno příběhy o lidech žijících v této malebné krajině. Některá jejich díla upadla v zapomnění a jiná se nám podařila zachovat. Tato kapitola patří těm nejvýraznějším z nich.

2.1. Tvrz: „zašlá sláva“

Sedlickou vodní tvrz, postavenou někdy po roce 1404, poznamenala řada přestaveb. Na panství se vystřídal hned několik pánu. Samotná prvotní tvrz tvoří jádro celého zámku. Nachází se na jižním okraji samotného města. Lze předpokládat, že byla nákladně zvelebena zejména zásluhou Řepických ze Sudoměře. Z pozdně gotického typu tvrže se postupem času stal pravidelný renesanční zámeček. Byl postaven na obdélníkovém půdorysu a obklopen vodním příkopem.¹⁷

Ve druhé polovině 16. století, kdy Sedlici vlastnili Šternberkové, začaly dlouhé renesanční přestavby. Hlavní přestavby se uskutečnili za Zdeňka ze Šternberka. Další změny přišly až na konci vlády rodu Šternberků. Panství skoupil Adam ze Šternberka a dokončil druhou fázi renesanční přestavby. Když roku 1623 zemřel, tak význam Sedlice výrazně poklesl. Zámek ztratil svou rezidenční funkci a stal se jedním z četných rodových statků.

Roku 1713 získal statek Adam hrabě Lažanský. Ten ho však roku 1726 prodal rodu Černínů. Sedlické panství dále získal roku 1753 nejvyšší maršálek August kníže z Lobkovic sňatkem s Marií Ludmilou Černínovou. Sedlici připojil k nedaleké Drhovli a obě tyto sídla drželi Lobkovicové až do 20. století.

Zámek se skládá ze dvou obdélníkových jednopatrových křídel, zaklíněných nárožními do sebe. Z jihu jsou obě křídla uzavřena dlouhou branou s průjezdem do dvora. Obytná křídla mají v obou podlažích valené klenby s výsečemi, které byly

---

¹⁷ Kašička, F.; Nechvátal, B.: *Tvrze a hrady na Strakonicku*, Strakonice 1986, str. 91.

do západního křídla dodatečně vloženy pomocí koutových pilířů. Ve starším západním křídle nalezneme zbytky původních arkádových chodeb.¹⁸

Průjezd staré brány od jihu má dodnes půlkruhem uzavřený portál pro zdvižení příjezdového mostu. Sklepy pod východním křídlem mají cihlovou klenbu. Na rozdíl od západního bloku, kde nalezneme klenbu z lomového kamene. Renesance se plně projevuje na ohradní zdi na nádvoří. Před branou se nachází polorozpadlé stavení. Podle dobových zpráv, zde vždy bydlel zámecký zahradník. V průčelí se ve velmi špatném stavu zachovala psaníčková sgrafita několika typů. Nalezneme zde také známky baroka. To můžeme zpozorovat od východu, kde se nachází novější brána s volutovým štítem a šternberským erbem.¹⁹

Poslední novodobé úpravy znamenaly již jen postupné ochuzování původní podoby. Vodní příkop napojený na rybník Bošinec, dnes už jen stěží poznáme. Na západní straně byl zasypaný již v 18. století při zakládání panské zahrady.

Dnes slouží zámecký objekt jako bytové prostory a je ve velmi špatném stavu. Nutnou opravu by potřebovala střecha a omítka, která už jen velmi málo připomíná dřívější krásu. Také dobový erb bývalých pánů zažil už asi i lepší časy. Okolí tvrze zarůstá různými druhy porostů a z hlavní silnice není stavba mnohdy ani vidět.

Nedaleko zámečku bychom ještě mohli narazit na výklenkovou kapli svaté Alžběty. Tato malá kaplička byla postavena koncem 18. století nad přírodní studánkou.

---

¹⁸ Sekera, J.: *Vodní tvrze, hrádky a zámečky na Blatensku*, Příbram 2000, str. 241.

¹⁹ Kašička, F.; Nechvátal, B.: *Tvrze a hrady na Strakonicku*, Strakonice 1986, str. 92.

2.2. Kostel svatého Jakuba Většího: „barokní pastýř“

Farní kostel se nachází východně od centra. Dominanta jihočeského města se viditelně vypíná do všech světových stran. V Sedlici stál už ve 14. století gotický kostel. Ten sloužil bohoslužbám až do 18. století, kdy ho nahradil nový. Přesně na tom samém místě roku 1744 zahájil stavitel a rodák Václav Antonín Jermář, žák Kiliána Ignáce Diezenhofera, stavbu barokního kostela.²⁰ Postavil jednolodní stavbu s půlkruhovým presbytářem a vysokou hranolovou věží. Konečné práce se datují do roku 1752.

V těch samých letech se nechaly postavit dvě hřbitovní kaple. Kaple Božího těla a Panny Marie leží v blízkosti kostela. Kaple Panny Marie měla podzemní hrobku s vchodem z východní strany, dnes již zazděným. Na kamenném ostění portálu nalezneme letopočet 1704. Kostel obklopuje masivní kamenná zeď, za kterou se krčí místní hřbitov. Před branou kostela nebyl v té době zbudován kříž, ten tu našel své místo až roku 1843. Secesní vnitřní výmalba byla pořízena při opravě roku 1902.²¹ Ke kostelu ještě patří márnice s klasicistní hrobkou. Vznik márnice se datuje k roku 1707.

Pro Sedlici se stal kostel hlavním symbolem města. Roku 2002 se mu dostalo nového kabátu. Také se poopravila střecha a hřbitovní zeď. Jinou než červenorůžovou barvu omítky si už nikdo nedokáže představit. Podle dobových obrazů měl kostel tuto barvu od nepaměti. V současnosti se buduje v okolí sedlické dominanty nový park, a tak se toto místo ještě více zkulturní.

---

²⁰ David, P.; Soukup, V.: *Velká turistická encyklopedie*, Praha 2008, str. 257.

²¹ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

2.3. Domy: „příchod kamene“

Stavební vývoj ve všech dobách ovlivňovalo několik faktorů. Vedle ekonomického a slohového to byly války a hlavně požáry, které Sedlici zrovna nešetřily. Dne 28. července roku 1791 vyhořelo 35 domů, roku 1807 shořela více jako polovina města a 30. července 1886 shořelo 16 domů.²²

O tom jak přesně vypadaly domy v Sedlici, ale i jinde v jihočeském kraji, se můžeme jen dohadovat. Byly nejspíše z větší části dřevěné a pokryté došky nebo šindelem. Teprve v renesanci se ve větší míře stavily domy zděné. Jako stavební materiál sloužil ten levnější a nejbližší, tedy kámen. Kámen se sbíral na polích a někteří movitější lidé začali používat dokonce kámen lomový.²³

Orientace domů byla především štítová, i když zrovna v Sedlici se zachoval významný doklad renesančního domu s orientací okapovou. Jedná se o Šternberský dům (čp. 140). Tento typ domu byl v našich zemích běžný už ve středověku a v zástavbách obcí převažoval ještě ve druhé polovině 18. století. Základy mnoha domů na sedlickém náměstí Tomáše Garrigue Masaryka sahají do 16. a 17. století. Domy v té době měly už zděné přízemí, ale většina štítů zůstávala ještě dřevěná. Důležitou součástí mnoha domů se stala hospodářská část s chlévy, stodolami, stájemi a sýpkami.²⁴

V 19. století pokračovaly úpravy starých domů. Do dnešní doby se zachovalo v Sedlici několik domů s klasicistními štíty. Tyto významné a v okolí málo vyskytující se stavby si zanechaly svůj tvar a členění fasád s tradičními vápennými omítkami. Právě tyto domy se zaslouhují o to, že Sedlice patří do městské památkové zóny.

---

²² Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993, str. 33.

²³ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

²⁴ Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993, str. 34.

2.3.1. Šternberský dům: „nenápadná krása“

Tato stavba patří k nejstarším dochovaným domům v Sedlici vůbec. Nalezneme ji přímo na náměstí. Historie domu se datuje do 17. století. Jak už název napovídá, nechal ho postavit rod Šternberků. Tvrz jim sloužila jako reprezentativní sídlo a pro svoje soukromé účely postavily právě tento dům.

Stavení se vyznačuje dvěma patry a boční branou do velkého dvora, kde byly zahrady a pole. Na zadní obytnou část navazovaly chlévy, stáje, stodoly a kůlny.²⁵ Dům s mázhausem a s původní sgrafitovou výzdobou omítky se stal z historického hlediska pro Sedlici nenahraditelný.

Vlastník, který o stavení pečuje, zajišťuje každoročně různé potřebné opravy. I proto se sgrafita a střecha nachází ve výborném stavu. Šedobílá omítka dokonale zapadá do koloritu města. Během postupných let sloužila stavba k mnoha různým účelům a dnes je využívána jako hotel.

2.3.2. Barokní dům: „u Lvíce“

V kostelní ulici se nachází další historicky cenná památka. Jde o barokně přízemní dům s atikovým štítem a se zdobenou branou do statku ze 17. století. Výzdobu z terakoty tvoří čtyři vázy a lvíce. Lvíce leží uprostřed obklopena dvěma vázami s každé strany. Ve štítu se linou čtyři okna, z nichž dvě jsou slepá. Dokonalý pohled na dům od náměstí dokresluje barokní kostel s farou.

Roku 1835 se prostory domu využívaly jako školní třídy. V 19. století pak patřil dům panu Halounovi, který v něm provozoval ševcovské řemeslo. O barokní bránu se dělil s panem Vrbou, který měl ze západní strany statek.²⁶ Z dobových fotografií můžeme zjistit, že ze štítu v přízemí barokního domu zmizely dveře do ševcovské dílny, které byly nahrazeny dvěma obdélníkovými okny.

---

²⁵ Farka, J.: *Sedlice a její historie*, MNV Sedlice 1999, str. 26.

²⁶ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

2.3.3. Budova školy: „hraběčiny kmotři“

Písemný doklad, o tom kdy se v Sedlici zřídila první škola, se žádný nedochoval. Víme jen, že v roce 1570 nabádal arcibiskup Brus z Mohelnice v Českém Krumlově duchovní děkanátu, aby zakládali školy. Patrně po této jeho výzvě vznikla škola i v Sedlici. Nová školní budova stála na farním pozemku.

Další zprávy se objevují v roce 1682. Píše se o zcela dřevěné škole, která se po těžkých časech, způsobených vyčerpáním z třicetileté války, opět otevřela. Učitelé však učili i v dobách, kdy byla školní budova uzavřena. Ve farních matrikách jsou uváděni jako kmotři.

V roce 1726 hraběnka Antonie Černínová z Chudenic vydala instrukci, která zahrnovala odměny sedlických učitelů. Ročně dostával učitel 60 zlatých v hotovosti a v naturáliích ještě žito, hrách, máslo, sýr, sůl, kapry, pivo a dříví. Vedle toho chodili učitelé v těchto dobách do vedlejšího zaměstnání. Zpravidla pracovali jako varhaníci, písaři a kostelníci. Také pekli hostie, psali matriky a zvonili na kostelní zvony. Za tyto služby dostávali zapláceno v penězích a v různých jiných dávkách.²⁷

Škola se ještě mnohokrát přestavovala. Opravy dřevěné budovy přišly roku 1729, to byla ještě jednotřídní. Už v roce 1786 vznikla na stejném místě škola s kamennými prvky. S přibýváním školních dětí bylo potřeba roku 1835 zřídit druhou třídu. Pro tyto účely se pronajala místnost v domě „U lvice“ (čp. 130). Roku 1862 začaly přicházet do sedlické školy děti z Mužetic a Holušic. Do té doby docházely do Škvořetic. V roce 1863 se opět musela zbořit stará školní budova a postavila se nová, vysvěcená roku 1864. Mezi léty 1871 a 1876 se škola rozšířila na čtyřtřídní.²⁸

V roce 1906 si Holušice a Mužetice, zásluhou bohatého rolníka Františka Hroudy, pořídily vlastní dvoutřídní školu. Dodnes stojí na kopci u cesty z Holušic do Mužetic. Děti z těchto dvou vsí tak přestaly do Sedlice docházet. A tak roku 1913 docházely do školní budovy už jen děti ze Sedlice, z Němčic, Pílského a Kabelíkova

---

²⁷ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

²⁸ Tamtéž.

mlýna. Údaje z těchto let uvádí, že školu navštěvovalo 260 dětí, z toho 121 chlapců a 139 dívek.²⁹

Budova školy stojí vedle fary dodnes a sloužila svému účelu až do postavení nové školy, která vyrostla roku 1930 na jižním okraji města. I když budova dnes slouží jako obecní byty, tak ji sedličtí nazývají stále „starou školou“.

2.4. Kabelíkův mlýn: „mlynář Krčín“

Tento objekt se zachoval v nefunkčním stavu a dnes slouží jen jako chata. Našli bychom ho východně od Sedlice. Stojí u potoka mezi rybníky Kabelík a Dolní Zástava. Ví se, že přestavba původního panského dvora na mlýn probíhala roku 1680.³⁰ Dnes představují již skoro zapomenutou historickou tvář mlýna jen zbytky renesanční sgrafitové výzdoby. Ve dvoře se můžeme setkat s panským špýcharem s kamenným tesaným portálem, pocházejícím z roku 1687. Ve vysokém štítu lze rozpoznat znak Krčínů z Jelčan a letopočet 1680. Kabelíkův mlýn odváděl svoji práci až do roku 1924.

Mlýn měl své kouzlo a to popsal ve své knize *Země zamyšlená* Ladislav Stehlík. Spisovatel, který byl známý svou láskou k sedlické přírodě.

*Míjím hladinu Střevíčku,
v jejímž hlubokém modru rozvírá lyska stříbrný vějíř vln
a v lehounkém dýmu nad samotnou Punčoškou letí holubi,
ztrácejí se za jeho rozplývavým sloupem.*

*Pod kůrkovou střechou bývalého mlýna Kabelíku
tušíme náповěď renesančního sgraffita
a na štítové zdi zašlý rumělkou psaný nápis,
jehož význam říká
„Cokoliv konáš, konej dobře a myslí na konec!“³¹*

---

²⁹ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

³⁰ Sekera, J.: *Rybníky na Blatensku*, Příbram 2000, str.159.

³¹ Stehlík, L.: *Země zamyšlená*, Praha 1947, str. 46.

2.5. Sedlická obora: „poetická příroda“

Obora Sedlice leží mezi soustavou rybníků jižně od Sedlice. Podél její jižní strany vede stará státní silnice zvaná „Královská“ nebo „Císařská“, vedoucí z Plzně do Českých Budějovic.³² Lokalita, na které byla obora založena, přitahovala i naše dávné předky. Svědčí o tom četné nálezy starodávných předmětů a nalezené mohyly.

Velkostatek Sedlice opatřil oboře mezi lety 1739 – 1746 kamennou zeď. V kronice se uvádí, že mušketýři vodili v poutech zedníky do práce a robotníci jim přiváželi materiál. V některých pramenech se píše, že nechal oboru postavit August Antonín z Lobkovic. V jiných se uvádí, že oboru již vyženil sňatkem s Marií Ludmilou Černínovou z Chudenic. Podle těchto informací můžeme považovat za zakladatele obory ještě Šternberky, ale stavba samotné zpevněné zdi je připisována Lobkovicům.

V jižní Evropě vznikaly obory již v době římské nadvlády, kdy zvěř byla v ohradách chována převážně pro potřeby kuchyně. Ve 13. století ve spisu boloňského senátora Petra de Crescenciis byl dokonce uveden návod k založení obory.³³

Na našem území jsou první zmínky o oborách ve starých kronikách a listinách ze 13. století. Za nejdůležitější dobu lze však považovat 15. – 17. století. Roku 1579 nechal Vilém z Rožmberka obklopit zámek Kratochvíli ohradou. Obory zřizoval i legendární Petr Vok z Rožmberka. Opravdovými zřizovateli byli však panští úředníci, kteří disponovali pravomocí k provádění záborů lesů, rybníků, polí a osad.³⁴ Oborám byly nakloněny i vydávané patenty. Ať už to byl tereziánský patent z roku 1766 nebo patent Josefa II. z roku 1786, který dokonce zakazoval chování černé zvěře jinde než v oboře.

Sedlická obora se dostala i do mnohých děl české literatury. Spisovatel Ladislav Stehlík ji vylíčil takto: „*U písecké silnice mezi Sedlicí a Drhovlí se*

---

³² David, P.; Soukup, V.: *Velká turistická encyklopedie*, Praha 2008, str. 257.

³³ Vejmělek, M.: *Historie a chov zvěře*, Písek 2007, str. 11.

³⁴ Míka, A.: *Slavná minulost českého rybníkářství*, Praha 1955, str. 24.

rozkládá obora. Šel jsem jejími travnatými cestami v rosách jitřních hodin, za střídání slunce i podmraku, kdy v pasekách rudne vrbovka a chladivý stín vydychuje vlhkostí mechů, kořáním, pryskyřici i čerstvě narostlými hříby. Stále se zelená posvátné jmelí v korunách staletých lip, které už nežnou zlaté srpy druidů do čistého plátna. Došel jsem až k „obětnímu kameni“ zastíněnému listím buku, kde dávná ruka proměnila žulový balvan v přírodní oltář, do jehož důlku sypala zrní na usmíření temných sil, aby neškodily lidem, zatím co krev obětovaných zvířat stékala za zpěvu neznámých obřadů vysekanou stružkou, dodnes patrnou. Za údolím, jež si zachovává až do našeho času staré pojmenování „Pohřebiště“, se zdvihá „Posvátný vrch“ zarostlý smrčím, jako náповěď kultů pradávných obyvatel, po nichž zůstaly mohylné pahorky mezi rybníky Kamenným, Močeným a Bojičovem se stráží chráněných sosen, i vlnovkou na střepch nádob, čas od času zdvíhaných vichřičnou rukou i s prstí podkořání při vývratech. Do stinných alejí sedlické obory vodíval o prázdninách z Písku své malířské přátele a hosty grafik Josef Řeřicha. Miloval kraj otcův a desítkami kreseb citlivě vyjádřil krásně lesní scenérie zdejší obory. Jeho dřevorytecké listy mají své zvláštní kouzlo v podání lesní tichosti. Škoda, že se na svých cestách nedostal do této obory Julius Mařák. Jak by jej okouzila a Sedlici se mohlo dostat v našem umění čestného úkolu i názvu českého Barbitonu.“³⁵

Nejen řady spisovatelů se nechaly pohlitit téměř dokonalou přírodou. Krajina v oboře se stala předlohou i některým význačným malířům. Za zmínku stojí jména Mikoláše Alše, pocházejícího z nedalekých Mirotic a Angela Zeyera, synovce spisovatele Julia Zeyera.

Roku 1897 se při sázení stromů našel další archeologický poklad. Odkryly se pohanské mohyly, bronzové nádoby s rytinami, různé předměty a hliněné misky. Pokaždé když se v oboře pracovalo s půdou, tak se objevily další zajímavé předměty. Vše bylo důkladně uloženo do knížecího muzea panství lobkovického v lesním úřadě v Čížové.³⁶

Počátkem šedesátých let provedla Československá akademie věd historický průzkum v oboře. Zaměřila se na obětní kámen, který ve své knize popsal Ladislav

---

³⁵ Stehlík, L.: *Země zamyšlená*, Praha 1947, str. 85.

³⁶ Vejmělek, M.: *Historie a chov zvěře*, Písek 2007, str. 37.

Stehlík a na lokalitu zvanou „Starý zámek“. Výsledky ukázaly, že obětní kámen je pouze přírodní výtvar, který se někdo pokusil rozdělit. O rozvalinách „Starého zámku“ se zjistilo, že jde o pozůstatky slovanské rotundy ze 13. století.

Obora má tvar zploštělého šestiúhelníku. Střed vyznačuje dřevěný sloup s označením jednotlivých dvanácti lesních oddělení. Původní středový modřínový sloup vyměnili oborníci v 80. letech 20. století. Nahradila ho přesná kopie vyrobená v Sedlici, neboť starý sloup se již rozpadal. Do obory se můžeme dostat čtyřmi místy. Mají označení Červená, Holušická, Tunkovská a Koželská vrata. Koželská vrata jsou však známá pod názvem „Zazděná“.³⁷ Dříve tudy pytláci vynášeli ulovenou kořist, a tak se na krátký čas uzavřely.

Nejhorší doba pro sedlickou oboru přišla roku 1945. Demarkační linie, která vedla po staré státní cestě z Plzně do Písku, zapříčinila velkou krizi obory. Vojáci armád vítězných mocností likvidovali převážnou většinu oborní zvěře. Zbylá zvěř utekla válkou poškozenou zdí do okolních honiteb. Netrvalo dlouho a obora byla zrušena. Začalo se v ní hospodařit jako v každém jiném lese. Tento stav přetrval až do roku 1972, kdy oboru zachránil ředitel Jihočeských státních lesů ing. František Kalina.³⁸

Naštěstí se stačilo zachránit i některé památné duby a buky. Černínský dub je na Blatensku vůbec ten k nejmohutnější. Dub spojován s Černínou z Chudenic pamatuje dávné bohaté lovy, budování obory, ale i současný špičkový chov daňčí a černé zvěře.³⁹ Jen lidskému oku se skrývá, protože není obora přístupná veřejnosti. V současné době je dub pečlivě udržován a ošetřován. Letitému dubu by více slušelo jméno samotných zakladatelů Lobkoviců, to už ale bylo přiděleno jinému stromu. Lobkovický buk se stal starou tradicí. Ta hovořilo o tom, že každá usychající větev na tomto stromě znamenala smrt některého z členů rodu.

Chov zvěře v oboře byl vždy dost pestrý. Jednalo se o zvěř jelení, daňčí, srnčí a černou. Zkoušeli se vysadit i divocí krocani a bažanti. Velkou zajímavostí se

---

³⁷ Vejmělek, M.: *Historie a chov zvěře*, Písek 2007, str. 41.

³⁸ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

³⁹ Kočovská, L.; Vokrojová, R.; Štěrbá, P.; Šobr, M.: *Stromoknižka*, Praha 2007, str. 103.

stal výskyt medvěda hnědého. Ten však nebydloval oboru z chovatelských účelů. Přivezli ho sem po 1. světové válce bývalí legionáři ze Sibiře. V dřevěné kleci u myslivny sloužil jako atrakce hlavně pro mládež, která oboru navštěvovala v rámci studia. Medvěd měl svého ošetřovatele, ale problémy s jeho krmením vedly k tomu, že ho nechal majitel panství Jiří Kristián Lobkovic odstřelit. Odstřel provedl revírník Hynek Kříž.⁴⁰

Dnes oboře vládne černá a daňčí zvěř. Daňku skvrnitému se zde daří velmi dobře, ale prase divoké se zde dorůstá rekordních parametrů. Ať už jde o samotnou velikost nebo hodnotu trofejí. Zdejší zbraně (trofeje - špičáky) prasete divokého nemají v celé republice konkurenci. V současnosti se stará o oboru ing. Jindřich Brožovský.

2.6. Další památky: „patron z Pomuku“

Jádro Sedlice je prohlášeno za městskou památkovou zónu. V této zóně se nachází několik dalších zajímavých domů, radnice, stará škola a náměstí, na kterém se psala historie města. Východní okraj náměstí patří barokní soše svatého Jana Nepomuckého z 18. století, skrývající se za lemovanou kamennou balustrádou. Tato socha prošla nedávnou renovací. Ve středu náměstí se nachází několik památníků, kterým se budu více věnovat v kapitolách o spolkové činnosti ve městě.

---

⁴⁰ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

2.7. Nenahraditelné ztráty: „navždy ztraceny“

Některé odkazy našich předků překonaly všechny nástrahy času. Ani to však nepostačilo k tomu, abychom tyto cennosti mohli obdivovat i nyní. Řada lidí vynaložila nemalé úsilí na jejich stvoření. Bohužel se objevili i takoví lidé, kteří nedokázali ohodnotit jejich historickou krásu a nechali je zmizet nadobro.

2.7.1. Pílský mlýn: „Nemelem, nemelem“

Pílský mlýn, stál západně od Sedlice pod hrází rybníka Horní Zástava, zvaného též jako Pílský. Podle někdejšího majitele se mlýnu také říkalo Pillerův. Místo je významné tím, že zde ničivá povodeň část mlýna pobořila a dala tak vzniknout známé lidové písni „Nemelem, nemelem“.⁴¹

Stavba mlýna s přílehlými objekty prodělala ve druhé polovině 20. století velkou přestavbu na rekreační objekt zaměstnanců uranových dolů. Po častých změnách majitelů se dnes objekt nachází v havarijním stavu. Už jen stěží bychom v troskách hledali mlýn. Jen betonová strouha, která vedla až k nenávratně zničenému mlýnskému kolu, se stala posledním důkazem dob, kdy tu mlynáři ještě mleli mouku. Sedlice tak přišla o jednu z pěkných barokních památek.

U mlýna se nachází Boží muka z roku 1936 a jedná se o patrně nejmladší stavbu tohoto druhu na Blatensku. Muka nechal postavit majitel mlýna a okolního panství pan Josef Pravda.⁴²

---

⁴¹ Sekera, J.: *Rybníky na Blatensku*, Příbram 2000, str. 127.

⁴² Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

2.7.2. Svatohorská Panna Marie: „řezbářova modla“

Velkou kulturní ztrátou se pro Sedlici stala Svatohorská Panna Marie. Byla odcizena, teprve nedávno, z výklenku domu čp. 13. Tento dům se nachází přímo na náměstí v kostelní ulici. Dnes ji nahrazuje jen novodobá kopie. Vzácná soška od lidového řezbáře pocházela z 18. století. Všichni její obdivovatelé věřili, že má tajemnou moc.

2.7.3. Kamenný sloup Božích muk: „U Bílé skály“

Za další velkou ztrátu můžeme jistě považovat zcizení kamenného sloupu Božích muk. Sloup stál jihozápadním směrem od Sedlice. V místě zvaném „U Bílé skály“ se stal součástí okolní krajiny. Na rozcestí kde stával, se nejednou zastavovali lidé, kteří si zde vychutnávali sedlickou přírodu. Sloup byl zhotoven v raně barokní době a vztyčen kolem roku 1700. Místo, kde stál přes 300 let, se stalo kořistí zlodějů. Podařilo se zachránit jen část spodního soklu, který už nestačili odvézt.

3. Spolková činnost: „v jednotě je síla“

V českých zemích začaly s pádem Bachova absolutismu vznikat nejen první politické strany, ale také všemožné společenské spolky. Tyto spolky se rodily z nezištných důvodů a sdružovaly skupiny lidí, kteří měli stejné zájmy. Hlavní rozvoj spolkového života v městském prostředí nastal právě až s určitým politickým uvolněním v 60. letech 19. století.

Vznikaly různé spolky vzdělávací, zábavné či dobročinné. Také se obnovovaly starší spolky čtenářské, které byly v mnoha městech zakládány už v 1. polovině 19. století. Skupiny vlastenecky laděného měšťanstva nacházelo útočiště a zázemí zpravidla v některém hostinci, kde se členové pravidelně scházeli k zábavě i čtení českých knih a tiskovin.

Již roku 1861 vznikaly první soubory, mezi které patřil pěvecký spolek Hlahol. Další takové brzy následovaly (např. Svatobor - Spolek pro rozvoj národní beletrie, sdružení obchodníků zvané Merkur a další umělecké besedy).⁴³

Za nejvýznamnější a nejpočetnější sdružení můžeme považovat Sokol. Jako jeho zakladatele můžeme označit filosofa Miroslava Tyrše a bohatého filantropa Jindřicha Fügnera. I když byl tento spolek v historii několikrát zakázán, tak přežil dodnes. Poprvé se tak stalo roku 1915 z důvodu světové války. Ten samý problém přišel roku 1941. V letech 1948 a 1968 se o jeho zrušení postarala komunistická strana.

Dějiny Sedlice byly na kulturní dění velmi bohaté. Obecně se Sedlice od svých sousedských měst tolik nelišila. Avšak každý jednotlivý spolek měl svá výrazná specifika. V následujících kapitolách jsem přiblížil sedlický kulturní život podrobněji.

---

⁴³ Petrán, K.: *Průvodce Blatenskem*, Blatná 1997, str. 46.

Mezi spolky, které nejvýznamněji ovlivnily kulturní činnost v jihočeském městě, patří bezesporu Tělocvičná jednota Sokol, Sbor dobrovolných hasičů a Spolek divadelních ochotníků Tyl. Z Tělocvičné jednoty Sokol se zaměříme především na sporty jako kopaná, lední hokej, tenis, házená, odbíjená a judo.

3.1. Sbor dobrovolných hasičů: „plameny v ohrožení“

V 18. a 19. století postihovaly Sedlici a jiné obce velké požáry. Snadno nabývaly obrovských rozměrů, neboť hlavním stavebním materiálem bylo dřevo. O krytinových došcích, které se snadno vznítily, zvláště když pod nimi u špatně vymazaného komína ukládali drobní rolníci seno a slámu, ani nemluvě. Příčinami požárů byla neopatrnost, zapálení bleskem a někdy také žhářství. Jediným náčiním na zdolání požárů byly dřevěné putny.⁴⁴

S prvními záznamy o požárech se v sedlické kronice setkáváme v roce 1791. V tomto roce vyhořelo 49 stavení. Další velký požár postihl Sedlici v roce 1807, kdy vyhořelo 97 domů. Po založení sedlického sboru dobrovolných hasičů, již nebyly požáry tak dalekosáhlé. V době jeho trvání došlo k největším požárům v rocích 1886 a 1892. První požár pohltil 16 domů a druhý 17 domů.⁴⁵

Rozhodující se stala 60. léta 19. století, kdy bylo uzákoněno právo spolčovací a shromažďovací. Vznikaly tak organizace tělovýchovné, divadelní, pěvecké a další. Tehdy také vznikaly první dobrovolné hasičské sbory. Na Blatensku se zakládaly v letech sedmdesátých a osmdesátých, brzy po vydání zákona o požární policii. Tento zákon pravil, že *„policie v příčině ohně náleží k oboru samostatné působnosti obce a náklad na její vykonávání zapravuje obec. Starostovi obce se ukládá, že má opatřiti vše, čeho třeba k zamezení požáru. Obcím přes padesát čísel se ukládá ustanoviti ponocného, v menších konati noční hlídky aspoň v měsících červenci a říjnu“*.⁴⁶

---

⁴⁴ Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993, str. 11.

⁴⁵ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

⁴⁶ Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993, str. 12.

Převodem tohoto zákona do praxe se dospělo k přesvědčení, že se v každém sboru bude muset nechat vycvičit několik dobrovolníků, kteří by zvládali hašení požárů. Vycvičení muži by měli dobře ovládat požární stříkačky, slézat i vyšší budovy a být způsobilí ve vynášení občanů z hořících a ohrožených budov.

Ještě před založením sedlického sboru vlastnila obec stříkačku starého typu. Pocházela z roku 1840 a do své péče ji dostali sourozenci Josef a Čeněk Hálové. Zároveň byla stanovena odměna jeden zlatý těm, kteří v případě požáru se stříkačkou vyjeli.

Roku 1879 byl podán městské radě Sedlice návrh stanov pro ustanovení dobrovolného hasičského sboru. Zůstal však ležet na stole až do roku 1883, kdy ho uznala až nová městská rada v čele s Janem Kozákem. „*Městská rada uznává toho potřebu, by co nejdříve v činnost vešel sbor, který se všude, kde toho potřeba kázala, blahodárně osvědčoval a u nás, kde mnoho budov šindelem a došky kryto je, platné služby konati mu bude, budeli řádně řízen.*“⁴⁷ Ještě téhož roku byl zvolen zřizovací výbor z městské rady, který se postaral o sestavení stanov a jejich potvrzení. Stanovy z roku 1883 byly projednány, schváleny a poslány župní hasičské jednotě do Horažďovic. Na vyzvání městské rady Sedlice se v únoru do sboru přihlásilo 62 členů.

Prvními sborovými členy, kteří zastávali hlavní funkce, se stali Jan Kozák, Antonín Procházka, Václav Čubr, Josef Maňhal, Eduard Schaffner, Čeněk Soukup a Vojtěch Beránek. Velitelem sboru byl zvolen Antonín Procházka.⁴⁸ A tak konečně mohl nově stvořený sbor dobrovolných hasičů převzít od obce starou požární stříkačku. Následujícího roku dostal do svého držení ještě jednu, modernější a dvouproudni.

Městská rada také sboru darovala základní finance na zřízení nejnnutnějšího náradí. Podílela se nejen finančně, ale sehnala i dříví na postavení nových žebříků. V dubnu roku 1883 se započal výcvik. Cvičitelem se stal Augustin Lehečka z Blatné, který do Sedlice dvakrát týdně docházel.

---

⁴⁷ Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993, str. 14.

⁴⁸ Kronika Sboru dobrovolných hasičů v Sedlici, uložena na OÚ v Sedlici.

Už 8. července téhož roku se konaly veřejné zkoušky. Těm byli přítomni zástupci žup ze Strakonice, Blatné, Kasejovic a Bělčic. Po úspěšném složení těchto zkoušek byl sedlický sbor přijat do řad českého hasičstva a zařazen do župy v Horažďovicích.⁴⁹ Pro začátek jim spolek českého hasičstva doplnil chybějící vybavení. Ještě v roce 1883 mohl sedlický sbor prokázat svou připravenost a zdatnost v několika požárech.

V tomto počátečním období se sbor vyznamenal svou vysokou aktivní činností. Ta se projevila nejen na mnohých veřejných cvičeních, ale i v úsilí a zdatnosti při zdolávání skutečných požárů. Velké potíže se z počátku objevily v obstarávání finančních prostředků. Důležitou součástí sboru se proto staly hasičské bály, taneční zábavy a divadelní představení. Výtěžek z těchto činností se používal nejen na inventář sedlického sboru, ale i na kulturní a společenský život ve městě. Sbor dobrovolných hasičů se tak stal nositelem nejen ochrany majetku, ale i osvětové činnosti.

Od roku 1887 se začaly vyplácet sboru pravidelné roční podpory, získávané od městského úřadu. Od roku 1895 k tomu ještě přibylo pojištění proti případnému úrazu, které na sebe město také přebralo.⁵⁰

Roku 1899 byl sbor začleněn do nově utvořené hasičské župy Blatenské a do nového župního výboru byl zvolen Jan Doušek ze Sedlice. Župa se rozdělila na pět okrsků, z nichž pátý tvořila Sedlice.

Sbor měl i podpůrný fond. Poskytoval osobní podporu nejpotřebnějším členům až do doby sociálního zabezpečení všech sedlických občanů. O 25. výročí založení sboru se konal v Sedlici 19. července 1908 župní sjezd, na který se členové sboru poctivě připravovali. I městská rada žádala občany, aby měl každý kolem svého domu reprezentativní prostředí. Sedlice tímto župním sjezdem žila a chtěla se i patričně předvést. Místní ženy a dívky byly požádány, aby se v národních krojích slavností zúčastnily. Hlavní náplní sjezdu bylo cvičení nejen sedlických hasičů, ale

---

⁴⁹ Kronika Sboru dobrovolných hasičů v Sedlici, uložena na OÚ v Sedlici.

⁵⁰ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

i ostatních hasičských sborů. Po skončení cvičení se ještě konala schůze župy. Při této události byli vyznamenáni Čestnou medailí Čeněk Beránek, Josef Holenka, Čeněk Kotmel, Čeněk Hála a Jan Toman.⁵¹

Následující léta se neobešla bez určitých výkyvů v činnosti sboru a počtu členů. Nikdy se ale situace nezhoršila natolik, aby sbor pochybil v protipožární ochraně nebo se aktivně nepodílel na společenské a osvětové činnosti. V těchto dobách se v Sedlici žádná významná událost neobešla bez účasti sboru. Každým rokem se také hasiči objevovali na okrskových, župních i jiných cvičení.

Neblahý vliv na činnost sboru mělo období 1. světové války. Mezi lety 1914 až 1918 opustilo sbor 21 mužů, kteří museli narukovat na vojnu. Po válce se bohužel domů do Sedlice nevrátili Jan Mráz, František Žižka, Stanislav Říha, Antonín Hála, Jan Harášek a Karel Mašek.⁵² Činnost sboru téměř ustala. Schůze, cvičení a volby se vůbec nekonaly. Po celou dobu války se věnovalo hasičství jen málo pozornosti. Konec světové války přinesl vytouženou svobodu a mír. Aby se činnost sboru vrátila zpět na předválečnou úroveň, bylo třeba vykonat mnoho organizační práce. Musely se také vykonat volby, po kterých se velitelem sedlického hasičstva stal František Beránek.

Válečná léta a omezená činnost pozastavila příliv mladších lidí do sboru. Mnozí členové hasičské úkony již pro stáří nemohli vykonávat. Proto byli vyzváni sedličtí občané, aby se vhodní jedinci přihlásili do řad sboru. Výzva měla velmi dobrou odezvu a přihlásilo se 18 nových činných členů. Ti se museli co nejdříve vycvičit hlavně v zacházení s požární technikou. Po dlouhé době se tak dostala činnost sboru zpět do zajetých kolejí.

Opět se všichni zapojovali do cvičení a doplňovala se výstroj a výzbroj, aby se na župním sjezdu 14. června 1925 obstálo. Tento sjezd se konal v Sedlici a místní noví hasiči chtěli prokázat své umění a vyspělost. Slavnostní sjezd se vydařil a zúčastnilo se ho 28 sborů s celkovým počtem 248 členů. Roku 1926 se sbor

---

⁵¹ Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993, str. 24.

⁵² Tamtéž, str. 27.

rozloučil se svým starostou Čeňkem Kotmelem, který se po 43 let věnoval rozvoji hasičského sboru v Sedlici. Novým starostou sboru se stal Josef Knížek.⁵³

Kromě pravidelných cvičení, účastí na okrskových a župních srazech, se členové sboru zabývali shromažďováním a sháněním finančních prostředků na zakoupení nové motorové stříkačky. Příspěvky přicházeli nejen od sedlických rodáků, ale i ze zahraničí. Oslavy 50. výročí trvání sedlického sboru dobrovolných hasičů vyvrcholili 9. července 1933 župním sjezdem a konečně i zakoupením nové motorové stříkačky. Slavnosti se zúčastnilo 28 sborů z Blatenska. Po dokončení cvičebního programu byla v sokolovně sehraána divadelní hra a celou slavnost zakončila taneční zábava.⁵⁴

V březnu roku 1938 byl ustanoven nový cvičitelský sbor. Cvičilo se každou středu ve školní tělocvičně. V tomto cvičitelském sboru se činila hlavně mládež. Podle zákona o civilní obraně státu musela mít každá obec svou civilní protiletectkou obranu. Její důležitou složkou se stala požární ochrana. Z členů sboru byla utvořena družstva požární, samaritánské, asanační, bezpečnostní, pořádkové, poplachové, spojovací a zastírací. Každé družstvo bylo podrobena výcviku.⁵⁵

Čas šel dál a doba nacistické okupace zasahovala hluboce nejen do běžného života každého občana, ale i do života spolkového. Některé spolky byly potlačeny a některé dokonce zrušeny. V roce 1942 spadal sedlický hasičský sbor pod správu obce. Pod obec přešly všechny povinnosti a odpovědnost za přípravu sboru. Také všechny majetek a finance. Dne 9. května 1943 chtěl sbor oslavit 60. výročí založení. Na písemnou žádost se povolil okresním úřadem pochod městem ve stejnokrojích. Tohoto pochodu se zúčastnily i sbory z Čekanic, Škvořetic, Mužetic a Němčic. K přítomným promluvil člen sboru děkan Matěj Kolařík. Ve svém proslovu si vzpomněl na první činovníky sboru a i na samotné založení v roce 1883. Dále nabádal všechny dobrovolné hasiče, aby se chovali tak, jak se v jejich postavení sluší.

---

⁵³ Kronika Sboru dobrovolných hasičů v Sedlici, uložena na OÚ v Sedlici.

⁵⁴ Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

⁵⁵ Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993, str. 29.

V červnu 1944 byl vyhlášen poplach a provedeno cvičení, které mělo zabránit největším tragediím, pokud by byla Sedlice postižená náletem nepřátelských letadel. Na cvičení nechyběly sbory z Čekanic, Škvořetic, Mužetic, Němčic, Holušic, Lomu, Neradova, Lažan, Padlic a Mírče. Cvičení se netýkalo jen sboru hasičů, ale i zdravotní služby, odklízovací čety a služby na ochranu dobytka.⁵⁶ Na konci cvičení si vzal slovo okresní velitel ze Strakonice, a pak také provedl technickou rozpravu s jednotlivými veliteli.

Dne 15. prosince 1944 byli gestapem zatčeni členové sedlického sboru náčelník Václav Jirotko a sborový velitel Josef Mastík. Oba byli odvezeni nejdříve do Klatov a poté do Terezína. Dne 10. května 1945 se vrátil domů do Sedlice v dosti bídém zdravotním stavu jen Václav Jirotko. Velitel sboru Josef Mastík byl v terezínském táboře umučen. A ani Václav Jirotko nestrávil doma příliš mnoho času. Po týdním domácím ošetřování ho museli odvézt do nemocnice, kde 24. května zemřel. Jeho pohřbu se zúčastnilo velké množství lidí, nejen členů hasičstva. Poté se ještě 12. srpna konala smuteční vzpomínka na Josefa Mastíka. Na této smutné události nechyběli ani spoluvězni a jedna četa československé tankové brigády. Pamětní desky obou umučených byly odhaleny 25. srpna. Dnes můžeme v Sedlici nalézt ve velmi dobrém stavu jen desku Václava Jirotky. Ta Josefa Mastíka byla v nedávné době odcizena.

Po skončení války byla činnost hasičského sboru v plné míře obnovena. Vybavení hasičstva zůstalo i přes válku ve funkčním stavu. Některá chybějící výzbroj se ihned dokoupila. Sbor se po válce musel zaměřit opět na výcvik nových a mladých členů. Také se podílel na veškerém kulturním a společenském životě obce. Členové sboru nechyběli na žádných akcích a při slavnostních příležitostech vystupovali hromadně ve stejnokrojích.

Po roce 1948 došlo hned několikrát k přejmenování hasičského sboru. Nakonec hasičům zůstal název Československý svaz požární ochrany. V letech 1952 a 1953 se prováděly opravy stříkaček. Také bylo zakoupeno starší nákladní auto, které mělo sloužit k převážení motorových stříkaček. Auto potřebovalo značné

---

⁵⁶ Kronika sboru dobrovolných hasičů v Sedlici, uložena na OÚ v Sedlici.

opravy. Ty prováděli sami členové sboru. Když konečně nákladní auto opravili, objevil se další problém. Dosavadní zbrojnici chyběli garáže, a proto se začalo s částečnou přestavbou. V roce 1954 se po náboru dalších mladých členů zaměřil sbor na celostátní soutěž o nejlepší požární družstvo ČSR. V tomto roce se výrazné výsledky ještě nedostavily, ale hned roku 1955 vyhrála sedlická družstva několik hlavních cen v okrskových, okresních a krajských soutěžích. Po těchto výborných výkonech se sedličtí dostali do celostátní soutěže, která se konala v Brně. Sedlice zastupovala kraj Plzeň a na soutěži obsadila výborné 8. místo z 22 zúčastněných. Na družstvo, které tak dobře reprezentovalo kraj Plzeň, se přijeli podívat i plzeňští filmaři.⁵⁷

V Sedlici však měli neustále problémy nejen s hasičskou zbrojnicí, ale i s požárním vozidlem. Proto se pro sbor stal rok 1957 přelomovým. Tento rok bylo totiž Sedlici přiděleno nové speciální požární auto Tatra 805 se stříkačkou. Toto tehdy prvotřídní vozidlo dostal sbor za velmi dobrou práci ve výcviku mladých členů a hlavně za výborná umístění požárních družstev v soutěžích. O rok později se dostalo sedlickému sboru další cti. Na okresní konferenci byl zvolen nový okresní velitel, kterým se stal velitel sedlického hasičského sboru Zdeněk Knížek. V roce 1960 došlo ke změně krajů a okresů. Okres Blatná byl zrušen a město Sedlice přešlo do okresu Strakonice a Jihočeského kraje. Dosavadní velitel okresního sboru Zdeněk Knížek se stal místopředsedou okresního výboru ve Strakonících.

V první polovině 70. let se z důvodů ubývajících požárů život ve sboru zpomalil. Činnost ve sboru změnily až roky 1972 až 1976, kdy byl v Sedlici vybudován vodovod s osmnácti požárními hydranty.

Konečně přišel rok 1977. V tomto roce se konečně otevřela nová moderní zbrojnice. To, o co se snažili členové sboru celé dlouhé roky, se konečně povedlo. Dne 7. listopadu se uskutečnilo slavnostní otevření. V Sedlici vyrostl nový komplex, který se skládal ze samotné zbrojnice, prostorných garáží, skladiště, společenské místnosti a bytu pro správce. Na počest VŘSR dostala jméno Požární zbrojnice 60. výročí VŘSR.⁵⁸

---

⁵⁷ Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993, str. 32.

⁵⁸ Tamtéž, str. 36.

V roce 1980 uskutečnil sedlický sbor přednášky v místní škole a snažil se nalákat novou mladou krev do svých řad. Sbor vystavoval svou požární techniku a dělal prohlídky ve své nové zbrojnici. Tento pokus se z větší části vyplatil, a proto ani v 80. letech nebyla v Sedlici o členy nouze. Koncem 90. let se ale situace zhoršila a členů neustále ubývalo.

Dnes však sbor dobrovolných hasičů v Sedlici funguje velmi dobře, i když už z daleka nemá tolik členů jako v dobách minulých. Sbor má velmi kvalitní vybavení, ať už jde o požární auta nebo motorové stříkačky. Sedličtí hasiči dokonce zrenovovali svou ruční požární stříkačku z roku 1840. Využívají ji na slavnostních akcích a mají s ní vždy veliký úspěch. V posledních letech v Sedlici a jejím okolí moc velkých požárů nebylo, a tak se stává tradicí, že hasiči musejí nejčastěji zasahovat při silničních nehodách nebo při záplavách.

3.2. Tělocvičná jednota Sokol: „ve zdravém těle zdravý duch“

Tělocvičná jednota Sokol, v Sedlici založena 13. května 1900, měla zpočátku 30 členů. Jejím prvním starostou se stal MUDr. Antonín Fencl. Cvičilo se dvakrát týdně v místnostech hostince „Na Husovně“. Jednota si pronajala prostory hostince od majitele Josefa Mastíka, který místnosti propůjčil zdarma. Roku 1901 se Sokol v Sedlici rozrostl až na 44 členů.⁵⁹ V tomto roce pořádali členové jednoty první veřejné cvičení za spoluúčasti sokolů z Blatné a Mirotic. Téhož roku svou účast Sedlice spolkům oplatila. Sedlice se také zúčastnila IV. sokolského sletu v Praze. Roku 1901 se pořádaly i další oslavy. Pietní oslavy k výročí upálení Mistra Jana Husa se staly tradicí, která se každoročně opakovala až do začátku první světové války. V tomto roce se také v Sedlici konal první sokolský ples, na kterém divadelníci předvedli svou nastudovanou divadelní hru. I tyto plesy a taneční zábavy se konali v každém roce až do války.

Mezi lety 1910 až 1915 nechyběli členové jednoty na žádném župním sletu v okolí. První hlavní cenu získalo družstvo Sedlice na župním sletu v Rožmitále.

---

⁵⁹ Kronika tělocvičné jednoty Sokol v Sedlici u Blatné, uložena na OÚ v Sedlici.

Roku 1910 došlo k prvnímu velkému náboru dorostu, který se ihned zúčastnil pochodového cvičení přes nedaleké obce Láz, Radomyšl a Turná. V roce 1912 udělala sedlická jednota sbírku pro Červený kříž.⁶⁰

Činnost Sokola ve velké míře ochromila až světová válka, neboť většina členů narukovala. Války se nedobrovolně zúčastnilo osmnáct mužů, z nichž jich devět padlo. Jednota byla pozastavena až do roku 1918. Dne 28. října 1918 vypukly v Sedlici na počest vzniku Československa velké oslavy, kterých se zúčastnily všechny místní aktivní spolky. Po obnově spolku byl roku 1919 ustanoven ženský odbor, v jehož vedení se objevila Karla Cvachová. Tento odbor se velkou měrou zapřičinil o slavnostní akt, při němž byla na náměstí vysazena Masarykova a Wilsonova lípa.⁶¹ Dále se odbor aktivně zúčastnil veřejných cvičení v Radomyšli, Českých Budějovicích, Miroticích a Vimperku. A v neposlední řadě měl hlavní podíl na založení dětského divadla, jehož činovníci nazvali Pro tatíčka Masaryka. Při oslavách 20. výročí založení jednoty vzniknul další odbor a to odbor pro výstavbu sokolovny. Základní a prvotní obnos pro vybudování nové sokolovny byl dva tisíce korun, ten byl získán z veřejných cvičení. Do roku 1920 se Sedlická jednota Sokol rozrostla již na 120 členů.⁶²

Jednota musela stále řešit problémy, které způsoboval nedostatek prostorů a místa ke cvičení. Členové jednoty začali ještě více usilovat o stavbu nové sokolovny, protože po změně majitele se v hostinci „Na Husovně“ začal platit vyšší a vyšší nájem. Jednota směřovala všechno své úsilí na sehnání dostatečného množství financí. Získávala peníze od divadelníků, kteří nastřádali několik tisíc korun z divadelních představení. Určitou část peněz věnovali darem i američtí Čechové. V hostinci „Na Husovně“ se již cvičilo jen málo. Pokud bylo dobré počasí, cvičovalo se venku. Pro tyto účely dostala jednota pozemek za obcí, kde později vybudovala i své sokolské hřiště.

Roku 1923 se sokoli konečně dočkali pozemku, který jim na výstavbu sokolovny město přidělilo. Jednota již našetřila třicet tisíc korun, avšak

---

⁶⁰ Kronika tělocvičné jednoty Sokol v Sedlici u Blatné, uložena na OÚ v Sedlici.

⁶¹ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

⁶² Kronika tělocvičné jednoty Sokol v Sedlici u Blatné, uložena na OÚ v Sedlici.

do celkového rozpočtu jí ještě šedesát tisíc korun chybělo. Roku 1924, v den oslav úmrtí Mistra Jana Husa, byl položen základní kámen. Do základního kamene se uložila pamětní listina. Do kroniky jednoty se pak vložil popis a fotografie místa, kde se kámen a listina přesně nachází. Do stavby sokolovny se zapojili všichni členové i ostatní dobrovolníci. Pracovalo se i v neděli. Odbor pro stavbu sokolovny nadále shromažďoval zbylé finance. Pořádaly se sbírky a zakoupilo se loutkové divadlo, které hrálo až osmkrát v měsíci.

Po 25 letech sokolské činnosti se v Sedlici 4. července 1925 slavnostně otevřela nová budova. Sokolovna nabízela velkou tělocvičnu, jeviště pro hraní divadelních her a svou vlastní knihovnu. Následující den se konal slavnostní průvod od hostince „Na Husovně“ k nové sokolovně. Jelikož obě budovy stojí na opačném konci obce a na její hlavní silnici, tak byl průvod dostatečně dlouhý a velmi sledovaný. Tohoto průvodu se zúčastnily i okolní jednoty. Za přispění jednot z Blatné, Písku, Mirotic, Strakonic a Radomyšle měla tato veřejná akce velmi bohatý program.

Sokolovnu často používal i ochotnický spolek Tyl a výtěžky ze svých představení věnoval pravidelně Sokolu. Tyto spolky se podporovaly vzájemně, neboť někteří členové působili v obou táborech. Ještě téhož roku zazněl v Sokolovně prvně radiofonický rozhlas.⁶³ Hlavní kulturní dění obce se od té doby konalo výhradně v sokolovně. Ta byla využívána ke cvičení, besídkám, zábavám, divadelním představením a dalším jiným akcím. Na oslavu desátého výročí samostatnosti Československa v roce 1928 zazněl v budově sokolovny pěvecký spolek Úslavan z Blatné, který si již v té době vydobyl vysokou kulturní úroveň a tradici.

V roce 1930 se dočkali otevření nové sokolovny i v nedaleké Radomyšli, kterého se členové sedlické jednoty hojně zúčastnili. Koncem roku 1930 měl Sokol přes sto členů.

---

⁶³ Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

Do roku 1931 se veřejná cvičení a různé kulturní akce množily. Jedno takové slavnostní cvičení se konalo při příležitosti otevření nové školy, která dodnes nese jméno po prezidentu Masarykovi. Téhož roku se Sedlická jednota účastnila IX. všesokolského sletu v Praze a štafetového běhu z Postřekova do Prahy, který se konal na uctění památky Dr. Miroslava Tyrše. Sedlická štafeta, která měla 31 členů, běžela úsek mezi Novou Hospodou a Miroticemi.⁶⁴

V roce 1935 se v Sedlici založil odbor házené. Házenkářský tým hrál okresní zápasy a hned v prvním roce své existence skončil na 2. místě. Jednota v této době podnikala i řadu zájezdů. Ten nejzajímavější se konal do sousedství na Slovensko. Dále jednota Sokola Sedlice roku 1937, při výročí bitvy u Zborova, odhalila tři pamětní desky bývalých členů Sokola, kteří právě v této bitvě padli. Pamětní desky Josefa Šavrdy a Martina Taliána se dodnes zachovali a můžeme obě spatřit na náměstí v Sedlici. Žulové desky jsou zazděné na stěnách domů, které stojí nedaleko od sebe. Jde o rodné domy obou hrdinů světové války. Třetí pamětní deska Emila Křížka se bohužel nedochovala. Nacházela se na místním hřbitově a zmizela neznámo kam.

Téhož roku 1937 se konalo veřejné cvičení k počtě úmrtí našeho prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka. Jednota Sokol, v souvislostech s blížící se válkou, zvolnila svou činnost. Začátkem roku 1939 se dění v jednotě v podstatě zastavilo. Veřejná cvičení vymizela a divadelní hry, které chtěl spolek interpretovat, musely být schvalovány v Klatovech. V únoru 1941 se hrála poslední hra a dne 12. dubna byla o půlnoci sokolovna zapečetěna a majetek v ní zabaven.⁶⁵ Do roku 1945 byla sokolovna používána jen pro potřeby školy a pro biograf. Knihovna, která se v sokolovně nacházela a měla kolem 400 svazků, byla zničena.

Až 5. května 1945 byla sokolovna osvobozena a již 27. května se činnost jednoty obnovila. První veřejná vystoupení patřila památce členům, kteří se konce války nedožili. Svého největšího rozmachu se dočkala jednota Sokol roku 1947. Opět se konaly zábavy, besídky, veřejná cvičení a divadelní hry. Ožilo také i loutkové divadlo. Činnost spolku se zaměřila nácvikem na poslední XI. sokolský slet

---

⁶⁴ Kronika tělocvičné jednoty Sokol v Sedlici u Blatné, uložena na OÚ v Sedlici.

⁶⁵ Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

v Praze, kterého se sedličtí ve velké míře zúčastnili. V této době se činnost spolku nezaměřovala už jen na cvičení a hraní divadelních her, ale měla také zastoupení v takových sportovních odvětvích jako jsou lední hokej, kopaná, odbíjená, lyžařství, lehká atletika a stolní tenis. V 50. letech se tyto sporty v Sedlici těšily veliké oblibě a členů sokola neustále přibývalo.

Na druhé straně však slábla činnost divadla. Místní ochotníci svázání socialistickou cenzurou ztráceli chuť do práce. Her se již tolik nehrálo. Roku 1957 situace vyústila do takového stavu, že v Sedlici hrála divadla z Hořovic a Klatov.⁶⁶

V roce 1958 se sokolské jednotě v Sedlici dařilo velmi dobře. Členové Sokola cvičili na různých akademiích a připravovali se na blížící se II. spartakiádu. Dobře si vedla i další odvětví jako lední hokej, kopaná, odbíjená, stolní tenis a lehká atletika. Na dobrou úroveň se v Sedlici dostal i cyklistický oddíl. Ten získal do svého vlastnictví dvacet jízdnicích kol značky Favorit. Bohužel z důvodů lepších podmínek a vyhlídek do budoucna se přemístil do Blatné. V roce 1959 se opět začala prosazovat divadelní tvorba a hned dosáhla velkého úspěchu na soutěži v Plzni.

Roky 1961 a 1962 se staly pro sedlickou tělovýchovnou jednotu Sokol velmi důležité. Nejprve byl založen oddíl juda, který ve svém krátkém působení zaznamenal mnohá ocenění. Hned v prvním roce dokázal postoupit do krajské soutěže a v druhém roce bojoval o vítězství i v této kategorii. Na úspěchy oddílu se zaměřili i v novinách, a to přineslo dobrou reklamu pro jednotu Sokol Sedlice. Dalším velkým milníkem se pro sedlické sportovce stal rok 1962. V tomto roce bylo rozhodnuto o výstavbě nového sportovního stadionu, který se měl postavit za radnicí.⁶⁷ Po dokončení výstavby sportovního stadionu se sedlická aktivní činnost soustředila už jen na místa stadionu a sokolovny. V dnešní době se v Sedlici nachází už jen jeden aktivní sportovní spolek a tím je kopaná, která má své hřiště od roku 1962 právě za městskou radnicí.

---

⁶⁶ Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

⁶⁷ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

Další léta se opět tělocvičná jednota zaměřila na III. spartakiádu a nezahláel ani divadelní spolek. Další sportovní spolky dále sbíraly různá ocenění a dobře reprezentovaly Sokol Sedlici.

Roku 1967 se v čele sedlických spolků usadila kopaná, která město na svém novém stadionu výborně reprezentovala a postoupila do krajských soutěží. Bohužel se ale pomalu ukončovala činnost oddílů ledního hokeje a juda. Od té doby hraje v sedlické sportovní historii prim právě kopaná. V popředí se také drželo divadlo. Ve stejném roce se rekonstruovala sokolovna. Nově byl vymalován i hlavní sál, o který se postaral sedlický umělec pan Krejčí. V sále bylo dále provedeno obložení modřínem.⁶⁸ Roku 1969 se přestává dařit oddílu stolního tenisu, avšak jeho činnost zůstala zachována. Na konci roku byly vypracovány první plány na přístavbu sokolovny. Po dlouhých jednáních a dohadách se s přístavbou začalo až roku 1971. Následující rok se dostalo sokolovně podoby, kterou si zachovala dodnes.

Mezi lety 1972 až 1975 se opět začalo výrazně dařit oddílům kopané, odbíjené a hlavně stolnímu tenisu. Oddíl kopané dokonce pořádal zájezdy na mezistátní přátelské utkání do NDR. Na konci tohoto úspěšného období se silně začalo spekulovat o založení tenisového oddílu. V Sedlici však chyběly tenisové kurty, a proto se začalo roku 1975 jednat o jejich vybudování. V místech za sokolovnou byly vybudovány dva antukové kurty, hřiště na odbíjenou a asfaltový kurt.⁶⁹ V Sedlici tak vznikl nový sportovní spolek. Ten, ačkoliv měl ve své historii několik významných ocenění, tak v 90. letech zanikl.

Sokolovna musela být v letech 1978 až 1981 uzavřena z důvodu nutné přestavby. V havarijním stavu se nacházel hlavně strop a krov. Do doby, než tyto práce skončily, našli členové Sokola své útočiště v nedaleké škole. V dnešní době sokolovna chátrá a vedou se soudní spory o jejím vlastnictví. Nebýt v sokolovně několika mála kulturních akcí, veškerá činnost by v ní dočista skončila.

---

⁶⁸ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

⁶⁹ Kronika tělocvičné jednoty Sokol v Sedlici u Blatné, uložena na OÚ v Sedlici.

3.3. Oddíl kopané: „kožené slunce“

Roku 1900 bylo založeno sedlické fotbalové družstvo. Začalo hrát na hřišti za obecním domem. Dříve se však nehrály žádné soutěže. Proti sobě hrály sousední vesnice, a proto bylo o prestiž vždy postaráno. Mužstvo Sedlice se pravidelně střetávalo s týmy z Mužetic, Holušic, Škvořetic, Hněvkova, Čekaníc a Lomu.⁷⁰ Nevedly se žádné tabulky, jen občas se do obecních knih zapisovaly určité výsledky. Na vesnicích nebylo příliš příležitostí ke sportování, proto se kopaná těšila velké oblibě obyvatel.

Už na počátku 20. století měla Sedlice 1 300 obyvatel, a jelikož se všichni do jednoho mužstva nevešli, začal se rodit nový tým. Týmy hrály na stejném hřišti. Zpočátku to nevadilo, ale postupem času se situace zhoršovala. Oba týmy hrály proti sobě, a proto se musel tento problém, co nejdříve vyřešit. Koncem roku 1902 dostalo novější mužstvo pozemek za obcí za železniční tratí, kde postavilo hřiště a začalo na něm roku 1903 hrát. Hrál pod názvem Horní Sedlice. Naproti tomu vznikla na hřišti za obecním domem Dolní Sedlice. Podle dochovaných výsledků se lépe dařilo Dolní Sedlici.

Od roku 1903 už za Dolní Sedlici hrál i otec Pepiho Bicana František. František Bican tam hrál i se svým bratrem Josefem. V rodné Sedlici hráli až do doby než byl František povolán do vojenské služby do Plzně. Poté Josef skončil a František pokračoval v týmu Český lev Plzeň. Byl natolik dobrý fotbalista, že když odešel za prací do Vídně, tak tam hrál za peníze v klubu Hertha Vídeň. Několikrát hrál i za reprezentační mužstvo Vídně.⁷¹

I po odchodu Františka Bicana se mužstvu Dolní Sedlice stále dařilo. V kronikách se v tomto období nenachází žádné porážky. I proto se za odměnu hrála dvě utkání proti mužstvu z Blatné. V těchto zápasech Sedlice jednou prohrála o jedinou branku 5:4 a podruhé uhrála se silnějším týmem remízu 3:3.⁷² Mezi lety 1910-1914 se opět hrály jen přátelské zápasy se sousedními vesnicemi. V době

---

⁷⁰ Kronika oddílu kopané, uložena na OÚ v Sedlici.

⁷¹ Pondělík, J.: *Bican a pět tisíc gólů*, Praha 1974, str. 8.

⁷² Kronika oddílu kopané, uložena na OÚ v Sedlici.

1. světové války se v Sedlici nehrálo. Začalo se opět hrát až po válce. Jelikož se ale z války někteří nevrátili, začalo se roku 1919 hovořit o sjednocení obou sedlických celků. Roku 1920 byl v Sedlici opět už jen jeden celek. Zpočátku se hrálo na novějším hřišti za železnicí, ale postupem času se mužstvo přesunulo opět za obecní dům.

Mezi lety 1920-1938 se hrála Sedlice mnoho zápasu. Svoji župní soutěž i několikrát vyhrála. V roce 1937 si mužstvo odsouhlasilo, že se přejmenuje. Za Slavii Praha v té době střílel branky sedlický patriot a světoznámý střelec Josef Bican. Právě na jeho počest se oddíl přejmenoval na Slavii Sedlice. Tento název zůstal až do počátku 2. světové války. Během války se příliš nehrálo. Po skončení války se navrátil název SK Sedlice.

V roce 1950 se ustanovil odbor kopané a sedlický tým se přidal do sportovní rodiny tělovýchovné jednoty Sokol. Stalo se dne 15. února v hostinci Rychta za účasti 23 přítomných. Z toho jich 16 už patřilo do jednoty Sokola a zbylých 7 si podalo ještě ten den přihlášku. Prvním předsedou se stal František Augustýn.⁷³ Tým hrál na hřišti nedaleko za obcí. A protože toto hřiště přestalo fotbalistům vyhovovat, začaly se shánět prostředky na vybudování nového všesportovního stadionu. Členská schůze požádala o přidělení parcel. Na stavbu bylo od krajského výboru přislíbeno 220 000 korun.

S výstavbou stadionu se ale čekalo až do roku 1962. Až v tomto roce se konečně mohlo začít. Vybráno bylo místo nedaleko za radnicí, kde dříve bývalo obecní smetiště. Dále se pokračovalo podle daných plánů. V jarních měsících se nejprve začalo s úpravou terénu. Následovala stavba kabin a šaten. Budování se aktivně zúčastnili všichni členové oddílu. Roku 1965 byl konečně stadion dokončen. Stihlo se tomu ještě v jarních obdobích, a proto se už v létě mohlo na stadionu konečně cvičit a hlavně se mohla hrát kopaná. Hned v prvním roce hraní na novém stadionu se vystřídalo v týmu 26 hráčů.⁷⁴ V zimě pak všichni hráli za hokejový oddíl a tak se to střídalo několik let.

---

⁷³ Kronika tělocvičné jednoty Sokol v Sedlici u Blatné, uložena na OÚ v Sedlici.

⁷⁴ Kronika oddílu kopané, uložena na OÚ v Sedlici.

V roce 1968 přišel první výrazný úspěch, mužstvo dospělých postoupilo do krajské soutěže I. B třídy, kde vydrželo až do roku 1973. Ještě v roce 1986 navázal tým Sokol Sedlice přátelské styky s fotbalovým mužstvem BSG Fortschritt Krumhermersdorf z NDR. Dne 29. června přicestovali němečtí hosté do Sedlice. Ubytování byli na zámečku ve Škvořeticích, který v té době sloužil jako železniční učiliště. Druhý den byl odehrán zápas, ve kterém Krumhermersdorf vyhrál 4:1. V předzápase nastoupili dívčí jedenáctky ze Sedlice a Blatné. Na konci srpna oplátila návštěvu i Sedlice, která prohrála i ve druhém přátelském utkání, tentokrát výsledkem 5:1.⁷⁵

V roce 1972 se oddíl přihlásil do akce „straně na počest – tělovýchovou ku prospěchu“ a konečně dokončil oplocení hřiště, zhotovil lavičky a postavil ochranné bariéry za brankami.⁷⁶

Po čtyřleté přestávce se opět uskutečnil zájezd do NDR. TJ Sokol Sedlice se znovu utkal s BSG Fortschritt Krumhermersdorf a opět prohrál. Zájezdu se zúčastnili i zasloužilý členové jednoty. Na sedlickou pouť 1972 pozval starosta tým Krumhermersdorf na další mezinárodní přátelské utkání. Tento zápas mezi oběma kluby byl poslední, protože poté vztahy mezi funkcionáři ochladli. Hosty z NDR nečekal jen samotný zápas, ale i další pestrý program s taneční zábavou nebo celodenní výlet do Českých Budějovic a na zámek Hluboká.

Od finančního odboru okresního národního výboru přišla konečně v roce 1972 Hospodářská smlouva o předání fotbalového hřiště do trvalého užívání TJ Sokola Sedlice.

Z nedávné historie stojí za zmínku přátelský zápas proti Slavii Praha. Psal se rok 1976, když do Sedlice přijela stará garda Slávie. Byl sehrán pouťový zápas a s týmem Slávie přijeli takové legendy jako František Plánička nebo Josef Bican. Bohužel Pepi Bican zápasu ze zdravotních důvodů jen přihlížel. I tak Slavia Praha vyhrála tento zápas poměrem 4:3. Stará garda se vrátila na sedlický stadion v roce

---

⁷⁵ Kronika oddílu kopané, uložena na OÚ v Sedlici.

⁷⁶ Tamtéž.

1978 a vyhrála dokonce 9:1. V 90. letech se kromě mistrovských zápasů hrála i další pouťová utkání, například proti legendám Sparty Prahy nebo Dukly Prahy.

Dnes se hraje v Sedlici krajská soutěž I. A třída. Tak kvalitní soutěž se v dlouhodobé historii oddílu nikdy nehrála. Fotbalisté jsou zároveň jediným aktivním sportovním spolkem v Sedlici, a proto si oddílu sedličtí občané velice cení a váží.

3.4. Ochotnické divadlo: „hrátky nejen s Tylem“

Ačkoliv počátky ochotnického divadla spadají do 18. století, výrazně promluvílo k českému obyvatelstvu až ve 30. letech 19. století. Přišla doba, kdy mělo české divadlo velký význam pro národní uvědomování širokých vrstev občanů. V období národního obrození se na mnohých místech v českých zemích vytvořilo z divadla shromaždiště s veřejným jevištěm českého lidu. Význam ochotnického divadla tak neustále stoupal.

V Sedlici se datuje vznik divadelní spolku k roku 1851. Prvním nastudovaným a hraným počinem se stal Divotvorný klobouk od Václava Klimenta Klicpery. Toto představení se zachytilo v kronice ochotnického spolku, kterou vedl Antonín Dříza pod názvem Paměti divadelního ruchu v Sedlici. Kolem roku 1852 si Sedličtí ochotníci začali říkat Spolek divadelních ochotníků Tyl. Jako zakládající členy spolku označil kronikář školní mládež. Jmenovitě však můžeme uvést Antonína Rošického a Václava Maturu.⁷⁷

Další záznamy o chodu spolku máme až od roku 1861, kdy ochotníci žádají knížecí velkostatky o dřevo na postavení vlastního jeviště. Žádosti bylo vyhověno a dokonce přispěla i obec. Ještě téhož roku se sehrála hra Moliérova Lakomce. Představení dopadlo výborně a pochvalu si vysloužili zejména Jan Pavelka, Antonín Myslík a Karla Rošická.

---

⁷⁷ Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

V 60. letech se v Sedlici hrály hlavně lehčí veselohry nebo upravované divadelní hry. Hrávalo se hlavně o prázdninách, kdy se členové spolku vraceli domů ze škol z Prahy, Českých Budějovic nebo Písku. V těchto větších městech sledovali divadelní dění a novými zkušenostmi obohacovali své divadlo. Takto to fungovalo v celé zemi. Ochotníci přinášeli na český venkov pokrokové vlastenecké myšlenky. České divadlo se z velkých měst postupně dostávalo do vsí a obcí. Dostávalo se také do povědomí širokých vrstev českého národa.

Roku 1867 našel spolek útočiště v hostinci „Husovna“. Stalo se tak proto, že vedoucí úlohy divadla se chopil majitel hostince Josef Mastík. Toto období bylo velmi plodné. Hrály se představení Dareba, Jeden z nás se musí oženit, Liška nad lišku, Rekrutýrka v Kocourkově, Katovo poslední dílo, Vychovatel v nesnázi, Manžel bez ženy, Dva přátelé a jeden kabát, Hubička z Podhájí a další.

Během let 1877 až 1899 sehráli sedličtí ochotníci více než sto divadelních počinů. Z výčtu všech můžeme zmínit hry Jan Nepomucký, Zkrocení zlé ženy, Strakonický dudák, Fidlovačka aneb žádný hněv a žádná rvačka, Paličova dcera, Kříž u Potoka nebo Zvíkovský rarášek. Největší ohlas zaznamenaly hry Strakonický dudák od Josefa Kajetána Tyla a Zkrocení zlé ženy od Williama Shakespeara. V těch vynikali Čeněk Kotmel a František Pichner.⁷⁸

Velký vliv na činnost ochotníků mělo prostředí, v němž herci zkoušeli a hráli. Časté stěhování by ještě tolik nevadilo, ale horší bylo, že některé prostory vůbec nevyhovovaly divadelním aktivitám s hraním spojených. První místnost určená sedlickému spolku Tyl vykazovala dobré pracovní podmínky. Nacházela se ve Šternberském domě, ale bohužel se z ní ochotníci museli brzy vystěhovat z důvodu rekonstrukce objektu. Přechodně využili radnici, ale ani tam se dlouho neohřáli. Po další chvilkové anabázi ve Šternberském domě našli konečně trvalejší úkryt v hostinci „Bílý lev“, kde vydrželi několik let. Avšak po roce 1881 se opět vydali na cestu. Obešli všechny hostince v Sedlici. Působili v hostincích „U kříže“, „U Boráků“ a „Na sále“.⁷⁹ Až v roce 1925 se spolek konečně stěhuje do nově postavené Sokolovny, kde zůstává natrvalo.

---

⁷⁸ Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

⁷⁹ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

Další zajímavé zprávy se nachází přímo v kronice, kam vložil kronikář jednoduchý plakát, který pochází z roku 1880. Stojí na něm, že sedličtí akademici a ochotníci zvou občany na akademii uspořádanou na oslavu památky Karla Sladkovského. Výnos z tohoto představení připadl na zařízení občanské knihovny v Sedlici. Ochotníci si nikdy zisky z představení nenechávali. Hodně penězi vypomáhali tam, kde to bylo zrovna potřeba. Často hráli ve prospěch dobročinných akcí pro chudé. Tuto skutečnost dosvědčují dva děkované dopisy z roku 1895. První dopis zaslal spolku divadelních ochotníků obecní sedlický úřad a podepsal jej tehdejší starosta města Josef Šavrda. V dopise děkuje jménem městské rady za dar 7 zlatých a 29 krejcarů, které město využilo pro podporu chudých. Druhý dopis od učitelského sboru v Sedlici děkuje „veleváženému spolku divadelních ochotníků v Sedlici“. Tento dopis, dnes již velice špatně čitelný, ukrývá tento text: „*V plné úctě podepsaný sbor učitelský vzdává tímto chválu a upřímné díky za peněžitý dar v částce 4 zlaté a 51 krejcarů pro chudé školní dívky poskytnutý.*“⁸⁰

Ačkoliv jsem zmínil jednoduchý plakát pocházející z roku 1880, tak ty pravé vylepovací plakáty vznikaly až v roce 1902. Před tímto rokem zvali ochotníci občany na svá představení osobně, ale po jedné příhodě svou tradici změnili. Každého koho potkali, tak pozvali a ještě mu dali malou pozvánku. Obecního faráře nezastihli doma, tak mu nechali pozvánku na faře. Ten sice pozvánku dostal, ale jelikož ho nikdo nepozval osobně, tak ji odeslal spolku nazpět se vzkazem. „*Když zvoucí pánové nemají tolik úcty mě osobně pozvati, vracím pozvání mi zaslané.*“⁸¹ A tak se od této události začaly vylepovat první plakáty.

První valná hromada spolku se konala 17. července 1906. Na této schůzi se odsouhlasil vstup do Ústřední matice divadelního ochotnictva československého. Učitel Václav Kolář zde pronesl hlavní řeč. Dále se přijaly nové stanovy, které se bohužel nedochovaly. Posledním bodem se stala volba do předsednictva spolku. Předsedou byl zvolen František Šebek a hlavním režisérem Jan Kotmel.

---

⁸⁰ Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

⁸¹ Tamtéž.

V roce 1906 začal spolek shánět peníze na nové jeviště. To staré z roku 1861 již přestalo vyhovovat. Divadlo naspořilo nějaké peníze, ale nebylo jich zdaleka tolik. Část peněz dostalo od města a něco od sponzorů. I tak si ještě muselo vzít půjčku v bance. Výsledek však stál za to a v hostinci na náměstí vyrostlo nové jeviště. Dekoraci, oponu a průčelí s portrétem Josefa Kajetána Tyla, jehož jméno spolek nese, namaloval malíř Alois Hanš ze Strakonice. Nové jeviště otevřela hra Julia Zeyera Radúz a Mahulena. Nejčastěji se hrály představení od Tyla, Stroupežnického a Jiráska. Kromě těch už dříve vypsanych se hrály také hry Noc na Karlštejně, Maryša, Naši furianti, Lucerna, Provdaná láska, Kolébka, Vojnarka, Otec, Zkažená krev a další.⁸²

Další velká rána pro divadlo přišla počátkem světové války. Mnozí museli nastoupit na vojnu a někteří se už bohužel nevrátili. I tak během války divadelní ruch v Sedlici úplně neutichl. Hrál se ve prospěch sirotků po padlých vojíněch. I návštěvy byly ucházející. Možná proto, že lidé chtěli aspoň na chvíli zahnat válečné útrapy.

Po skončení války roku 1918 připravili ochotníci bohatý program. Důvodů měli hned několik. Ať už rozpad Rakousko – Uherska, vznik Československa nebo 50. výročí položení základního kamene Národního divadla. Oslava proběhla v duchu hry Maryša od bratří Mrštíků a zakončena byla písněmi Bývalí Čechové a Kde domov můj.

Konečně přišel rok 1925 a nastalo stěhování do nově postavené sokolovny. Jednota Sokol a Spolek divadelních ochotníků Tyl uzavřeli smlouvu, v níž se sokolská jednota zavazuje, že odkoupí celé jeviště a ochotníci budou moct na něm hrát. Prostory sokolovny byly dostačující pro oba spolky, a proto podpisu smlouvy nic nebránilo. Prvním hraným představením v sokolovně se stala hra Pražský žid od Kollára.⁸³

O divadelní dění se v Sedlici nestarali jen místní ochotníci, ale i jiné herecké společnosti, které jezdily po českých městech a vesnicích. Když nějaká taková

---

⁸² Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

⁸³ Kronika tělocvičné jednoty Sokol v Sedlici u Blatné, uložena na OÚ v Sedlici.

společnost přijela, tak ji město uctivě přivítalo. Od roku 1931 se k tomu všemu přidaly cestující biografy a v Sedlici tak mohl zaznít první zvukový film Svatý Václav.

Poměrně často se v této době hrála dětská představení. V těch účinkovali nejen samotní ochotníci, ale i řada dětí. Úspěšným autorem těchto her se stal rodák z nedaleké Blatné Jaroslav Průcha. Napsal například Krakonoš a kmožr Kalous, Pro tatíčka prezidenta, Kulíšek, Krakonošova medicína nebo Kašpárek v pekle.⁸⁴ Všechny tyto hry měly veliký ohlas.

V roce 1933 ukončuje činnost kronikář Jan Šavřda, který funkci převzal od Antonína Dřízy. Třetím a posledním zapisovatelem sedlických ochotníků se tak stal učitel Václav Šiška.

V letech 1939 až 1945 přichází nacistická okupace, která tvrdě zasahuje do všech oblastí české kultury. Cenzura zakazuje řadu autorů a her. V Sedlici se ochotníci snažili dostat povolení na některé inscenace, ale vždy marně. Nakonec byla 12. dubna 1941 budova sokolovny zapečetěna a činnost ochotnického spolku zastavena.

Po válce splynul Spolek divadelních ochotníků Tyl s Divadelním odborem Sokola. V roce 1947 představil soubor hry Není nad to milování, Bílý slon, Červený mlýn a Maryšu.

V dalších letech se soubor zdokonaloval a nastudoval hry jako Sluha dvou pánů, Revizor, Most, Její pastorkyňa, Zapadlí vlastenci, Pygmalion, Sedlická krabička, Po starých zámeckých schodech, Paní Piperová zasahuje a další.⁸⁵ V Sedlici, v obci přibližně s 1 300 obyvateli, působil soubor, který měl i na padesát členů a který za léta skutečně vyvrátil v kvalitní ochotnický spolek. Na četných divadelních přehlídkách soutěžil se soubory z daleko větších měst, působících v podmínkách, o kterých se sedlickým ani nezdálo. I přesto ale sbíral mnohá ocenění.

---

⁸⁴ Paměti divadelního ruchu v Sedlici, uloženy na OÚ v Sedlici.

⁸⁵ Tamtéž.

I to hovoří o tom, že kvalitativní úroveň souboru byla v posledních letech jeho působení opravdu vysoká. Škoda, že roku 1983 zanikl.

O divadelních hrách, které sedličtí ochotníci za celou dobu své existence sehráli, se dá říct, že to byly hry různorodé. Přes dobové, národní, dramatické, realistické až k veselým a zábavným. Dnes se bohužel v Sedlici už nehraje, ale nikdy není pozdě. Třeba se Spolku pro zachování tradic podaří oživit i tuto nevšední zábavu, kdysi zcela běžnou.

4. Krajkářství: „až do prezidentské lóže“

Počátky sedlického krajkářství mají hluboké historické kořeny. V první polovině 18. století byla majitelkou sedlického panství hraběnka Ludmila Černínová, za které byly krajky pro panstvo zhotovovány částečně i jako robotní povinnost. Hraběnka tehdy dokonce vyslala dvě sedlické dívky do Prahy, aby se v paličkování zdokonalily. V Praze nastoupily do vůbec první krajkářské školy u nás. Tu vlastnila Belgičanka Madam Ramier. Proto počátky českého krajkářství byly ovlivněny vzory nizozemskými. Po absolvování školy se obě dívky vrátily zpět do Sedlice, kde své dovednosti učily dál. A právě v této době započala tradice sedlické krajky.

Výroba krajek se v naší zemi postupně rozšiřovala. Zvláště v roce 1848, kdy byla zrušena robota, se obchod s paličkovanými krajkami stal hlavním zdrojem obživy určitých rodin. Samotné sedlické krajky se těšily velké obliby a prosluly v širokém okolí svou kvalitou. Traduje se, že až z Bavor přijížděli kupci, kteří si zde nechávali paličkovat čepce ze zlatých nití. I ze žíní se paličkovalo nebo se vzory proplétaly slámou. Se zdarem se napodobovaly krajky bruselské a valencijské.⁸⁶

Další výraznou osobností v historii sedlické krajky byla paní Vlasta Stránecká z Čekanic. Ta vedena snahou povznést upadající úroveň paličkovaných krajek v Sedlici, založila v roce 1899 novou soukromou krajkářskou školu. Tu financovala z vlastních prostředků a dokonce vydržovala i učitelku. Do Prahy poslala na krajkářský kurz sestry Dragounovy. Starší Barbora tam zůstala a sedlickou školu dostala na starost mladší Valburga. Snahou paní Stránecké bylo také zlepšit obživu značného počtu žen a jejich rodin. Výroba krajek se v mnohých rodinách stala jediným pramenem živobytí.

Vydržování školy zanedlouho značně vyčerpalo finanční prostředky Stránecké, a proto mezi lety 1905 a 1907 začalo přispívat na školu také město.⁸⁷ Získané prostředky však dlouho nepostačily.

---

⁸⁶ Kolářová, R.: *100 let krajkářské školy v Sedlici*. Sedlice 1999, str. 3.

⁸⁷ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

Roku 1907 došlo k zestátnění školy a učitelka dostávala plat od císařsko-královského ústavu pro ženský domácí průmysl ve Vídni, kam se také všechny výrobky odesílaly. Tohoto roku bylo na sedlické škole zapsáno 53 žáček a 590 externistek. Zhotovené krajky vydělaly 38 000 korun.

Od roku 1919 přešla škola do české správy pod Státní ústav školský pro domácí průmysl v Praze. Ústav dodával materiál a vzory. Zhotovené výrobky pak ještě proplácel. Krajky nebyly paličkovány jen ve škole, ale i v mnohých sedlických rodinách, kde se krajkářky scházely. Tomuto scházení se říkávalo „fabrika“, což byla obdoba chodských „přástek“. V mnohých domácnostech tak zněly paličky a zpěvy krajkářek.

Píseň sedlických krajkářek:

*Ze Sedlice holku neber,
musel bys mít na ní hever.
Nechce vařit, děti chovat,
chce jen krajky paličkovat.*

*Ze Sedlice holku nechtěj,
musel bys mít peněz věrtel.
Nakoupit jí kopolu nití,
aby měla živobyti.⁸⁸*

V období okupace se školu snažily vést sestry Anežka a Marie Hochmutovy. Bohužel roku 1941 zabrali školu němečtí vojáci a paličkování se do ní vrátilo až po osvobození v roce 1945. Pod vedením Marie Hochmutové se však brzy začalo sedlické krajkářství dařit a dostalo se zpět na vrchol. Roku 1954 získala škola svou nejvýznamnější zakázku. Pro prezidentskou lóži v Národním divadle v Praze vyhotovily sedlické krajkářky čtyři stóry, které měřily 2 x 4,5 metru.

---

⁸⁸ Kolářová, R.: *100 let krajkářské školy v Sedlici*. Sedlice 1999, str. 6.

Dnes má krajkářská škola, řízená školským úřadem umělecké výrobky v Praze, vlastní budovu s dvěma učebnami. Ředitelkou školy je Jana Doubková. V minulosti vystavovala škola práce svých žákyň na mnoha výstavách nejen v Československu, ale i v zahraničí (v Sydney v Austrálii, Kanadě, Chile, Anglii, Irsku, Polsku, Maďarsku, Finsku).

5. Rybníkářství: „sedlická špigle“

Sedlické rybníkářství se úspěšně rozvíjelo za knížete Jiřího Kristiana Lobkovice. Kníže hodně cestoval a své získané zkušenosti chtěl převést do svého panství. Správu nad svými statky preferoval před zájmy politickými. Hodně času trávil na nedalekých zámcích ve Vráži a v Čížové. Lesní úřad, který sídlil právě v Čížové, měl pod svou správou všechny sedlické rybníky. Kníže Lobkovic často kontroloval své panství. Sedlici projevoval takovou přízeň, že jej zastupitelstvo dne 28. dubna 1861 jmenovalo čestným měšťanem.⁸⁹ Na oplátku kníže svěřil správu rybníků Sedlici.

Sedlice spravovala všechny rybníky na Blatensku, Strakonicku a Písecku. Jednalo se o 99 rybníků, které představovaly plochu o 580 hektarech. Tento komplex se skládal z rybníků třecích, plůdkových, výtažných, hlavních a komorových. Většina měla nejistou vodu, neboť šlo o nebeské rybníky. Výnosnost velmi kolísala, zvláště v letech suchých a studených.⁹⁰

V rybnících se choval převážně kapr hladký. Vedle kapra se objevovaly i štiky, líni, candáti, marény a sumci. Přikrmování ryb se provádělo pouze u potěru. Dospělí jedinci byli odkázáni jen sami na sebe. Tyto způsoby změnil až správce Josef Valina. Začal přikrmovat všechny bez rozdílu věku. Zkrátil tím dobu růstu ryb z tří roků na dva.

Za správcování Josefa Valiny se vyvážel tzv. sedlický kapr (odrůda zvaná špigle) na česká lázeňská místa a dokonce až do Německa. Stala se tak rybou velmi vyhledávanou a výborně placenou. Po takových ziscích se mohlo investovat do dalších druhů ryb. Do sedlických vod se tak dostal losos, siven, pstruh a lipan.⁹¹

V roce 1890 převzal péči o rybníky Bedřich Cyril Kratochvíle, který byl v Lobkovicových službách už od let 1870. Doba určená na vývin ryb se opět zkrátila

---

⁸⁹ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

⁹⁰ Liebscher, P.: *Ryby, rybníky, rybníkáři*, Praha 2010, str. 16.

⁹¹ Sekera, J.: *Rybníky na Blatensku*, Příbram 2000, str. 87.

o jeden rok. Jen na rybnících Velkorojický a Milava se doba ponechala. Protože jako průtočné měli společnou vodu, tak se lovily střídavě.

Dnes se v katastru Sedlice objevuje osmnáct rybníků. Bošinec, Březinka, Kostelecký, Malobor, Martin, Milava, Mokrý, Novosedlický, Ovčinský, Punčoška, Pláňava, Střevíček, Velkorojický, Bubnov, Drbív, Zhůrský, Horní a Dolní Zástava.⁹² Ty všechny patří pod správu Blatenské ryby.

Rybník s poetickým názvem Milava najdeme jihozápadně od Sedlice. Prvně připomínán je roku 1454 ve smlouvě o stoku z Bílého potoka do rybníka, kterou uzavřeli v Sedlici Přibík z Klenového a Václav z Robec. Jako druhý největší rybník sedlického statku sloužil vždy pro chov ryb. Nátokovou stoku k Milavám vybudoval Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan, který za to získal jako odměnu mlýn Kabelík u Velkorojického rybníka.

O milavském chovu koní se zachoval zápis v kronice města Sedlice z roku 1891. Ten zní: „*U milavské hřibárny byl výběh do rybníka milavského tůze hluboko vpuštěn a hřibata 4 kusy a knížecí kobyla Xena, které tuto dobu tam byly, musely ve vodě a bahně se brouzdat, což těmto ku vývinu kopyt nesloužilo, pročež byl tento výběh znovu přeložen na planinu mezi dvorkem a nově založeným rybníkem v Pláňovech.*“⁹³

Jindřich Šimon Baar zmiňuje dokonce Milava ve svém románu Jan Cimbura. V kapitole, kde se Jan snaží přesvědčit knížete, aby rybníky nerušil: „*Že i rybníky vypustíte?*“ *táže se skoro posměšně. Protiví se mu ta lačnost půdy a jsou mu v té chvíli dvakrát tak milé jako stříbro lesklé hladiny rybníků drhovelských, ohromná Milava, Dobeš, Rojice, Křešice, Talina a všechny známé vody se zelenými hrázemi a šedými mlhami za podzimních jiter a už i jemu červenají tváře a volá hlas: „braň a nedej!“ proti knížeti se postavil, cestu mu zastoupil, aby mu uniknouti nemohl, a domlouvati počal: „Pane kníže, pěkně prosím, neberte nám dvojí, co*

---

⁹² Sekera, J.: *Rybníky na Blatensku*, Příbram 2000, str. 93.

⁹³ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

nejvíc v přírodě miluju: lesy a rybníky. Nesahejte na ně. Oni staří nebyli hlupáci, když rybníky zakládali a vodu naháněli...“⁹⁴

Kostelecký (Podkostelní) rybník se nachází tři kilometry jižně od Sedlice. Stará legenda hovoří o tom, že ten kdo má dobré srdce, může na vodní hladině spatřit odraz věže barokního kostela svatého Jakuba Většího.

Mezi posledními rybníky, které stojí za zmínku, patří Velkorojický, Bošinec a Martin. Velkorojický je svou rozlohou vůbec největší a proslavil ho hlavně nedaleký Kabelíkův mlýn. Rybníky Bošinec a Martin se jako jediné nachází přímo v Sedlici. Bošinec vzniknul po zavezení vodního příkopu sedlického zámku.

---

⁹⁴ Liebscher, P.: *Ryby, rybníky, rybníkáři*, Praha 2010, str. 97.

6. Osobnosti města: „od Adama k Pepimu“

V celé historii města ovlivnila Sedlici řada jmen. Ve 14. století vlastnil panství Vilém Bavor ze Strakonice, který se stal patronem sedlického kostela. Jako druhého můžeme uvést Adama Řepického ze Sudoměře. Ten zveleboval Sedlici k obrazu svému a dařilo se mu i za hranicemi města. Vypracoval se až na post královského podkomořího. Nějakou dobu působil jako hejtman Starého Města pražského. Zemřel na cestách, když objevoval krásy Itálie. Pohřbili ho v Miláně.

I další rody (Šternberkové, Černínové, Lobkovicové), které vlastnily Sedlici, měly ve svých řadách schopné jedince. Žádný z nich se však nezapsal do rozvoje Sedlice takovým písmem jako Adam Řepický. Vyzdvihnout můžeme ještě sedlického rodáka Václava Antonína Jermáře. Tento stavitel studoval u Diezenhofera a byla mu městem svěřena stavba kostela svatého Jakuba Většího. Nutno podotknout, že se stavba mimořádně vydařila.

Mezi novodobější osobnosti města musíme zařadit spisovatele a malíře Ladislava Stehlíka. Ten se narodil v nedalekých Bělčicích a řada sedlických míst a staveb se objevila v jeho výtvorech. Některé jeho ukázky nalezneme i v této práci. Posledními, kterým se budeme věnovat, jsou rodák Leo Freimuth a fotbalová legenda Josef Bican.

6.1. Leo Freimuth: „tajemství židovského synka“

Tento sedlický rodák, básník a překladatel se narodil 25. 12. 1877 ve stavení, které je dnes známo jako dům „U Kafků“ (čp. 27).⁹⁵ Pocházel z rodiny drobného židovského obchodníka. Již v útlém mládí ho bavilo psát verše, a tak se brzy kolem dvacátého roku života vydal do Prahy.

Mezi lety 1903 a 1904 bydlel u svého přítele Stanislava Kostky Neumanna v jeho neblaze proslulé olšanské vile. Přátelil se také s dalšími bohémy, jako byli Jaroslav Hašek nebo František Gellner. V této době napsal i své nejznámější texty a básně. Ty se objevily v knize Zapadlo slunce za dnem, který nebyl. Známé také v podtitulu Zapomenutí, opomíjení a opovrhování. Další jeho texty se objevily v díle Kupte si štěstí v bazaru. Jednalo se poezii ve znamení humoru.

Po rozpadu bohémské literárně anarchistické společnosti se věnoval studiu. Psal se rok 1906, když nastoupil v Praze na České vysoké učení technické. Na této škole získal titul inženýra chemie. Poté na dobro opustil literární prostředí a věnoval se spořádané profesi chemika na severu Čech. Získal místo v Oloví u Falknova ve sklárně.

Ve 20. a 30. letech se stal v Nestěmicích u Ústí nad Labem ředitelem cukrovaru. Začal také podnikat ve vyšším stylu v mezinárodním obchodě. Roku 1938 se vrátil do Prahy. Živil se výrobou a prodejem lékárenských přípravků.

Konec jeho života se zahalil do roušky tajemství. V roce 1942 byl s celou svou rodinou zařazen do transportu smrti. Z Terezína zanedlouho pokračoval do Polska. Předpokládá se, že zemřel 13. 6. 1942 v koncentračním táboře Osvětim. Válku nepřežil ani nikdo další z jeho rodiny.

---

⁹⁵ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

6.2. Josef Bican: „zrod legendy“

Josef Bican, známý pod přezdívkou Pepi, se narodil 25. 9. 1913 ve Vídni a zemřel 12. 12. 2001 v Praze. Po Pelém byl Mezinárodní federací historiků a statistiků vyhlášen druhým nejlepším kanonýrem všech dob. Málo kdo však ví, že ke zrodu legendy nemalou měrou přispělo právě jihočeské městečko Sedlice.

Legenda světové kopané, střelní mistr fotbalových trávníků, ale také chlapec, který měl těžké dětství a rád navštěvoval jednu jihočeskou obec. Právě těmito přívlastky můžeme charakterizovat Josefa Bicana. Dnes ho každý zná jen jako světového střelce. Nikdo už ale neví, že před svým nepříliš šťastným dětstvím utíkal k babičce do jihočeské obce Sedlice u Blatné.

Rodina Bicanů žila v Sedlici v malém chudém stavení (čp. 106). A právě tam se narodili Terezii a Františkovi Bicanovým dva chlapci František a Josef (otec a strýc). Oba bratři bojovali v 1. světové válce. Vrátil se však jen jeden z nich. Mladší Josef válku bohužel nepřežil. Sloužil v 28. zeměbraneckém pluku a roku 1915 padl do ruského zajetí.⁹⁶

To byly jediné a poslední zprávy, které rodina o Josefovi dostala. Právě po svém padlém strýci dostal jméno autor více jak 5 000 branek. Dnes jako upomínka, nejen na něj, slouží památník věnovaný obětem světové války. Jeho jméno se v řadě jmen nachází hned na prvním místě. Pomník stojí uprostřed náměstí a byl zhotoven ze šedé blatenské žuly. Tyčí se do výšky pěti metrů a v jeho špici se nachází obelisk s československým státním znakem. Pomník byl odhalen 29. července 1936.⁹⁷ Událost uvedl slavnostní řečník Antonín Netolický Němec v doprovodu pěveckého sboru, který dirigoval JUDr. Stein. Později přibyla na pomník jména obětí nacistické okupace 1939 - 1945, která nechala obec vytesat na jeho spodní část.

František, otec malého Pepiho, naštěstí válku přežil. Už před válkou vojákoval nějaký čas v Plzni. Po vojně se rozhodl opustit rodnou Sedlici a začal

---

⁹⁶ Pondělík, J.: *Bican a pět tisíc gólů*, Praha 1974, str. 11.

⁹⁷ Olejník, J.: *První světová válka a vyhlášení samosprávy v Blatné roku 1918*, Blatná 2008, str. 86.

hledat práci ve Vídni jako zámečník. Zde se seznámil s Ludmilou Kopeckou. Ludmila byla také Češka, která se však narodila ve Vídni. V roce 1911 se jim narodil první syn František a 25. září roku 1913 se konečně narodil Josef. Poslední přírůstek do rodiny přišel po válce roku 1918. Třetí syn se jmenoval Vilém. Konečně to u Bicanů vypadalo, že by mohlo být lépe. Otec František měl dobrou práci a k tomu si ještě přivydělával fotbalem. Hrál za Herthu Vídeň. To bylo nejkrásnější životní období Pepiho Bicana. Bohužel to vše netrvalo dlouho. Když bylo otci 31 let, tak mu nešťastně při zápase nakopli ledviny. Dnes by se vše vyléčilo bez jakýchkoliv komplikací, ale roku 1921 se to stalo otci tří dětí osudným. Lékaři bohužel nebyli schopní uhlídat následný zánět.

Po této tragédii jim chvilku finančně vypomáhala i samotná Hertha. Nakonec ale zůstali na všechno sami. Maminka pracovala od rána do večera, aby kluky vůbec uživila. I tak ale musela poslat nejmladšího Viléma k babičce do Sedlice. Další pohroma na sebe nenechala dlouho čekat. Bicanova rodina přišla i o druhého Františka. V sedmnácti letech ho přinesli domů s nožem zapíchnutým přímo v srdci. Pepi Bican se s bratrovým náhlým odchodem nikdy nesmířil. A v tomto období se začala psát výraznější kapitola Josefova blízkého pouta k jihočeské Sedlici.

Maminka posílala Josefa o prázdninách k babičce do Sedlice, kde už vyrůstal i jeho mladší bratr Vilém. Od této doby tam jezdil, za pomoci organizace České srdce, každé prázdniny. V Sedlici u Blatné, tam bylo všechno úplně jiné. Vídeňská dlažba zůstala někde daleko. Tady byly lesy plné hub a rybníky plné ryb.⁹⁸ Právě u babičky našel Josef svou vášeň pro rybolov a sběr hub. Když se hub našlo dost, tak se s nimi vydali na trhy do nedaleké Blatné. Rodina Bicanů byla dost chudá, a proto pro ně byly zisky z trhů velice důležité. Na ryby chodíval Pepi se svým dědou. Když se ho někdo na toto období zeptal, tak mu vždy vyprávěl o tom, jak jeho děda chytával s vlastnoručně zhotovenou udicí a on se svým bratrem Vilémem hlídal, každý na jedné straně, aby je porybný nechytil. Tenkrát porybný věděl, že je u Bicanů bída a že staří se starají o dva chlapce z Vídně, a tak často nějakou tu rybu Bicanovým odpustil. V Sedlici zažil Josef své jediné dětství. Ve Vídni musel být

---

⁹⁸ Pondělík, J.: *Bican a pět tisíc gólů*, Praha 1974, str. 10.

zase dospělým. Na celý život si však jihočeské městečko a s ním spojené chytání ryb a chození na houby zamiloval.

A Sedlice a míč? Možná, že se právě Josef „Pepi“ Bican stal průkopníkem kopané na jihočeském venkově. Když přivezl z Vídně první pravý fotbalový balón, tak ho kluci viděli na vlastní oči poprvé v životě. Tenkrát ještě chodili hrát na sokolské hřiště za obec. Na tomto místě se dnes nachází jen zarostlá louka. Pepi uměl dobře česky, protože právě jako mladý tolik navštěvoval babičku Terezii a dědu Františka. Když vyšel školu ve Vídni, tak se zdržel po prázdninách v Sedlici až do zimy 1928. Ve Vídni už měli strach, že se nevrátí. Josefovi se ani nechtělo, ale měl šanci vydělávat dobré peníze něčím, co mu šlo a co ho bavilo. Dnes už se v Sedlici o jeho pobytu moc neví. Bohužel ve městě chybí i jakýkoliv upomínkový pomník, který by na Bicanův vztah k Sedlici upozornil. Dnes tuto vazbu připomíná pouze ulice nedaleko místa, kde dříve stavení rodiny Bicanů stávalo. Ulice Pepiho Bicana leží mezi Obecním úřadem a dnešním fotbalovým hřištěm. Samotný Josef Bican však na Sedlici nikdy nezapomněl a několikrát ji navštívil i s manželkou. Nejčastěji jezdil na Jakubskou pouť a pro každého, kdo se s ním potkal, to byl nezapomenutelný zážitek.

V kronice dokonce najdeme zmínku, že se v roce 1934 objevil i v sedlickém dresu. Když v červenci tohoto roku přijel do Sedlice, tak se tu objevili na soustředění starší žáci Kolína. Ti vyhráli mistrovství republiky a jako odměnu získali pobyt v nedalekém táboře u Kořenského rybníka. Aby se hráli nějaké zápasy, tak si dojednali přátelský zápas se Sedlicí. Sedlice v té době neměla kvalitní tým, a proto požádala Bicana o výpomoc. Ten souhlasil a v utkání mužstvu Kolína nastřílel během čtvrt hodiny čtyři branky. Kolín nechtěl dále v utkání pokračovat, ale nakonec se po dlouhé rozmluvě v utkání pokračovalo. Pepi Bican, ale musel hrát v obraně a nesměl dávat branky.⁹⁹ I tak Sedlice dovedla zápas do vítězného konce.

Ale zpět k roku 1928, kdy se vrátil do Vídně. Ihned po návratu si nazul kopačky a každého soupeře nemilosrdně trestal svými góly. Už ale nenastupoval za Herthu jako v žácích. Právě v klubu Herthy se již v útlém věku stal

---

⁹⁹ Kronika města Sedlice, uložena na OÚ v Sedlici.

poloprofesionálem, protože dostával od pana Singera za každou střelenou branku jeden šilink. Nyní, po návratu ze Sedlice, hrával za firemní jedenáctku Schustek. Byla to továrna na parkety a fotbal byl dobrou reklamou. V továrně Josef i pracoval a týdně si vydělával dvacet šilinků. Roku 1931 ho přetáhla továrna na barvy a laky Farbenlutz, kde vydělával až třicet šilinků. Když přinesl první výplatu domů, tak dostal ihned výchovný políček. Maminka mu totiž nevěřila, že tolik peněz vydělal na fotbale a myslela si, že je někde ukradl.¹⁰⁰

Ve Farbenlutzu ale dlouho nezůstal. Roku 1931 se začala psát jeho bohatá historie s Rapidem Vídeň. To byl nejlepší klub v Rakousku. A Josef „Pepi“ Bican opět střílel braky. Za čtyři roky v Rapidu jich zaznamenal 53 ve 49 zápasech. V roce 1935 navštívil Prahu a jeho srdce už zde chtělo zůstat natrvalo. Rapid byl ale proti, a tak přišel přestup do Admiry. Ta slíbila, že ho do Prahy pustí. Musel však zůstat v Admiře další dva roky (26 zápasů - 18 branek). V tomto období hrál za rakouský národní tým a s ním na mistrovství světa skončil na 4. místě.¹⁰¹

Konečně přišel rok 1937 a Pepi si dobil srdce i českých fanoušků. Jeho jméno se navždy spojilo se Slavií Praha. V tomto týmu ve 233 zápasech nastřílel 423 branek. Mezi roky 1949 - 1952 byl však pro komunistický režim nepohodlný a jako třídní nepřítel, který hraje za buržoazní tým Slavia Praha, byl poslán do Ostravy jako pomocný dělník. V tomto období hrál za Vítkovice a později Hradec Králové. I zde dal nesčetně branek, ale všechny jeho záznamy a statistiky z tohoto období byly zničeny. I tak se ale dopočítalo, že se jeho střelecké konto ligových branek zastavilo na čísle 644. Do tohoto čísla nejsou počítány žákovské, dorostenecké, tréninkové, pohárové a reprezentační branky. Odhaduje se, že Josef Bican nastřílel přes 5 000 branek, což z něj činí nejlepšího světového střelce.

Bican odehrál zápasy nejen za Rakousko, ale později i za Československo. Výrazného reprezentačního úspěchu se ale nikdy nedočkal. Dokonce za 2. světové války dostal nabídku od Adolfa Hitlera, aby reprezentoval Německo. Rozhodl se však nabídku odmítnout, i když věděl, že mu jde o život. Ten mu zachránil berlínský ministr vlády. Tento bývalý rakouský ligový hráč vedl reprezentaci třetí říše a Bican

---

¹⁰⁰ Pondělík, J.: *Bican a pět tisíc gólů*, Praha 1974, str. 23.

¹⁰¹ Kirchner, J.; Slepíčka, J.: *Hvězdy českého sportu*, Praha 2000, str. 11.

byl pro něj taková osobnost, že ho ochránil i před koncentračním táborem. Legendární Pepi zůstal až do své smrti věrný Československu a Slavii. Možná i proto, že si jako malý vytvořil vřelý vztah k České zemi na svých prázdninových pobytech v Sedlici.

Josef Bican zemřel 12. 12. 2001 a je pochován na pražském vyšehradském hřbitově, kde má i svůj náhrobek. Ten se nachází nedaleko náhrobku spartánského brankáře Vlasty Buriana, který se však proslavil hlavně jako vynikající herec a bavič. I když hráli v týmech velkých rivalů, tak se bohužel na hřišti nikdy nepotkali. Vlasta Burian chytával za Spartu Praha ještě před 1. světovou válkou a Josef Bican se objevil ve Slavii Praha až po roce 1937.

S manželkou Jarmilou měl dva syny, kteří také hráli fotbal, ale otcově velikosti se nemohli nikdy rovnat. Oba žijí střídavě v Americe a v Praze, kde se starají o svou matku. Jarmila Bicanová pravidelně navštěvuje fotbalová utkání Slavie Praha a v roce 2008 se podílela na otevření nového slávistického stadionu Eden. Hlavního vchodu na stadion zdobil Bicanův dobový obraz, který byl však na přání rodiny odstraněn. Potomkům a manželce se nelíbí nynější poměry ve Slavii, a proto se rozhodli, portrét prozatím stáhnout.

Bicanův fotbalový život nejlépe vystihují slova spoluhráče Vlasty Kopeckého. Když se ho novináři ptali, proč nedal ve vyložené pozici branku sám, ale ještě nahrával Bicanovi, odpověděl: *„Protože já to měl pánové na devadesát procent, ale u Pepiho to je vždycky stoprocentní jistota“*.¹⁰²

---

¹⁰² Hartman, P.: *Odkaz legendy*. Praha 2010, str. 16.

Závěr

Do své diplomové práce jsem postupně zařadil nejvýznamnější příběhy, historii, památky, přírodu, tradice a životy týkající se jihočeského města. Snažil jsem se probudit dávné časy, na které se již pomalu zapomnělo a také jsem chtěl vyvolat ve čtenářích zájem o současnost.

V každé části jsem si našel své oblíbené pasáže, avšak nejzásadněji mě oslovila kapitola o památkách. Na první pohled by se mohlo zdát, že některé stavby mají svou slávu už dávno za sebou. Takový Kabelíkův mlýn a bývalá vodní tvrz však určitě neřekly své poslední slovo. Ačkoliv nejsou zrovna v dobré kondici, tak se jim možná blýská na lepší časy. O tvrz projevil zájem movitý podnikatel a Kabelíkův mlýn se konečně dostal na seznam památkářům, kteří o něm neměli donedávna ani potuchy. Přejme těmto historickým skvostům brzké uzdravení.

Doufám, že si každý čtenář našel svá oblíbená místa a pochopil, že historie je psána současností. Právě proto se musíme pokusit předat naše odkazy v tom nejlepším stavu a donutit další generace, aby jim nebyly lhostejné. Jen tak zachováme tradiční českou minulost v takové podobě, která bude lahodit našim očím.

Tato práce je pro mě velmi důležitá, neboť mám k Sedlici velmi silné pouto. Žiji zde od narození a život jinde, bych si dokázal už jen stěží představit. Jako sedlický patriot jsem si myslel, že historii města znám velmi dobře. Opak byl ale pravdou. Čím více jsem se ponořil do dávné minulosti, tím silněji jsem zjišťoval, že toho o svém bydlišti nikterak moc nevím. Některé příběhy mě tak fascinovaly, že bych nejraději v těch dobách minulých žil a všechno viděl na vlastní oči. Doufám, že má práce poslouží obyvatelům Sedlice k tomu, aby poznali krásu svého města, tak jako já. Jestli probudila zájem i u těch, kteří městečko doposud neznali, tak jsem nejen za samotnou Sedlici velmi rád.

Summary

Diploma thesis is a sequel of my bachelor's thesis. I have written about associational activity in Blatná region. I have chosen the towns Blatná and Sedlice. I have lived in Sedlice since I was born. I have described theatre, fire fighter and sport organizations.

In my diploma thesis, I focused on a town Sedlice that is in the south part of Bohemia. I have written about the history of the town that everybody knows but also about the history that was forgotten. I looked the information up in the library and archive. I also heard some stories from the contemporary witnesses.

At the beginning of the thesis, I focused on the history of this small town. I started in prehistoric times, continued to the Middle Ages and finished in these days. I described not only the evolution of Sedlice but also a nearby region. The mystery stories were substantiated by momentous places and archeological discoveries.

I focused on the stories and also on heritage from the past times in the following chapters. I described the historical buildings which can be found in attachment. Some of the buildings are really old and damaged but they still have a really high historical value.

After the chapter about relics I elaborated my bachelor's thesis. I described the associational life in more details. I put some new information I haven't described before about the culture life in Sedlice.

Last but one part was focused on the traditional branches that are typical for Sedlice. They are fish farming and lacemaking. The town is really proud of these traditions.

Sedlice was also influenced by several personalities. I write about them in the last chapter. Some of the personalities influenced the town at the beginning of its existence. Thanks to some of them people still talk about Sedlice and we can find newspapers articles about this small town.

This thesis is the only publication which describes the town in so many details. There has never been any other one with so many pieces of information about Sedlice. It was decided that my diploma thesis will be published in cooperation with Sedlice town hall. This small town deserves to be known.

Seznam literatury a pramenů

Literatura

- Kašička, F.; Nechvátal, B.: *Tvrze a hrady na Strakonicku*, Strakonice 1986.
- Lehečka, B.: *100 let blatenských lokálek*, Blatná 1999.
- David, P.; Soukup, V.: *Velká turistická encyklopedie*, Praha 2008.
- Fröhlich, J.: *Sedlice a okolí pravěku*, Sedlice 1989.
- Petrán, K.: *Průvodce Blatenskem*, Blatná 1997.
- Petrán, K.: *Sedlice 1539 - 1989*, Sedlice 1989.
- Peška, F.: *Strakonicko v boji proti fašismu*, Strakonice 1985.
- Farka, J.: *Sedlice a její historie*, Sedlice 1999.
- Farka, J.: *Stručné dějiny Sedlicka*, Sedlice 2003.
- Šiška, V.: *100 let svazu požární ochrany v Sedlici*, Sedlice 1993.
- Mikeš, Z.: *Kulturní spolky na Blatensku*, Sedlice 2009.
- Kočovská, L.; Vokrojová, R.; Štěrba, P.; Šobr, M.: *Stromoknížka*, Praha 2007.
- Stehlík, L.: *Země zamyšlená*, Praha 1947.
- Vejmělek, M.: *Historie a chov zvěře*, Písek 2007.
- Kolářová, R.: *100 let krajkářské školy v Sedlici*, Sedlice 1999.
- Liebscher, P.: *Ryby, rybníky, rybníkáři*, Praha 2010.
- Sekera, J.: *Rybníky na Blatensku*, Příbram 2000.
- Hartman, P.: *Odkaz legendy*, Praha 2010.
- Menclová, D.: *České hrady*, Praha 1976.
- Kirchner, J.; Slepíčka, J.: *Hvězdy českého sportu*, Praha 2000.
- Pondělík, J.: *Bican a pět tisíc gólů*, Praha 1974.
- Profous, A.; Svoboda, J.: *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny*, Praha 1947.
- Andrýska, J.: *Lesk a sláva českého rybářství*, Praha 1997.
- Míka, A.: *Slavná minulost českého rybníkářství*, Praha 1955.
- Roubík, F.: *Soupis a mapa zaniklých osad v Čechách*, Praha 1959.

Prameny

Kronika města Sedlice.

Kronika tělocvičné jednoty Sokol v Sedlici u Blatné.

Kronika Sboru dobrovolných hasičů v Sedlici.

Kronika oddílu kopané.

Paměti divadelního ruchu v Sedlici.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Celkové pohledy na Sedlici.

(Fota autor)

Příloha č. 2: Jedny z prvních pohlednic Sedlice.

(Fota uložena na OÚ Sedlice)

Příloha č. 3: Sedlický zámek.

(Foto autor, foto uloženo na OÚ Sedlice)

Příloha č. 4: Šternberský erb nad hlavní branou zámku.

(Foto autor)

Příloha č. 5: Kaplička svaté Alžběty.

(Foto autor)

Příloha č. 6: Kostel svatého Jakuba Většího.

(Foto autor)

Příloha č. 7: Věž a hlavní brána kostela.

(Foto autor)

Příloha č. 8: Kaple Panny Marie.

(Foto autor)

Příloha č. 9: Hřbitovní márnice z roku 1707.

(Foto autor)

Příloha č. 10: Kostelní ulice (fara, kostel a barokní dům).

(Foto autor)

Příloha č. 11: „Stará škola“.

(Foto autor)

Příloha č. 12: Barokní dům.

(Foto autor)

Příloha č. 13: „Lvice“ barokního domu.

(Foto autor)

Příloha č. 14: Šternberský dům.

(Foto autor)

Příloha č. 15: Sgrafita šternberského domu.

(Foto autor)

Příloha č. 16: Lidová architektura (čp. 107).

(Foto autor)

Příloha č. 17: Lidová architektura (čp. 103).

(Foto autor)

Příloha č. 18: Kabelíkův mlýn.

(Foto autor)

Příloha č. 19: Zbytky sgrafit Kabelíkova mlýna.

(Foto autor)

Příloha č. 20: Sedlická příroda u rybníka Kabelík.

(Foto autor)

Příloha č. 21: Trosky Pilského mlýna.

(Foto autor)

Příloha č. 22: Socha svatého Jana Nepomuckého.

(Foto autor)

Příloha č. 23: Novodobá kopie Svatohorské Panny Marie

(Foto autor)

Příloha č. 24: Hlavní brána obory Sedlice.

(Foto autor)

Příloha č. 25: Oborní zeď.

(Foto autor)

Příloha č. 26: Křižovatka cest v oboře.

(Foto autor)

Příloha č. 27: Obětní kámen v oboře.

(Foto autor)

Příloha č. 28: Rybník Milava.

(Foto autor)

Příloha č. 29: Tradiční krajkářská škola.

(Foto autor)

Příloha č. 30: Sedlická sokolovna.

(Foto autor)

Příloha č. 31: Útočiště sboru dobrovolných hasičů.

(Foto autor)

Příloha č. 32: Hřiště jediného činného sportovního celku v Sedlici.

(Foto autor)

Příloha č. 33: Fotbalový pohár z roku 1941.

(Foto autor)

Příloha č. 34: Památník obětem válek.

(Foto autor)

Příloha č. 35: Česká beseda v podání sedlických občanů.

(Foto autor)

Přílohy

Příloha č. 1: Celkové pohledy na Sedlici.

(Fota autor)

Příloha č. 2: Jedny z prvních pohlednic Sedlice.

(Fota uložena na OÚ Sedlice)

Příloha č. 3: Sedlický zámek.

(Foto autor, foto uloženo na OÚ Sedlice)

Příloha č. 4: Šternberský erb nad hlavní branou zámku.

(Foto autor)

Příloha č. 5: Kaplička svaté Alžběty.

(Foto autor)

Příloha č. 6: Kostel svatého Jakuba Většího

(Foto autor)

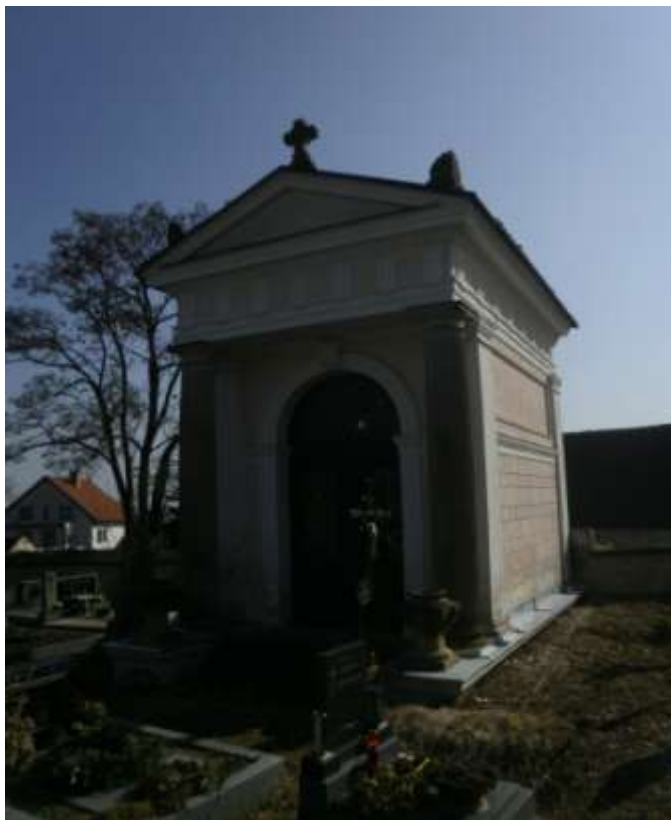
Příloha č. 7: Věž a hlavní brána kostela.

(Foto autor)

Příloha č. 8: Kaple Panny Marie.

(Foto autor)

Příloha č. 9: Hřbitovní márnice z roku 1707.

(Foto autor)

Příloha č. 10: Kostelní ulice (fara, kostel a barokní dům).

(Foto autor)

Příloha č. 11: „Stará škola“.

(Foto autor)

Příloha č. 12: Barokní dům.

(Foto autor)

Příloha č. 13: „Lvice“ barokního domu.

(Foto autor)

Příloha č. 14: Šternberský dům.

(Foto autor)

Příloha č. 15: Sgrafita šternberského domu.

(Foto autor)

Příloha č. 16: Lidová architektura (čp. 107).

(Foto autor)

Příloha č. 17: Lidová architektura (čp. 103).

(Foto autor)

Příloha č. 18: Kabelíkův mlýn.

(Foto autor)

Příloha č. 19: Zbytky sgrafit Kabelíkova mlýna.

(Foto autor)

Příloha č. 20: Sedlická příroda u rybníka Kabelík.

(Foto autor)

Příloha č. 21: Trosky Pilského mlýna.

(Foto autor)

Příloha č. 22: Socha svatého Jana Nepomuckého.

(Foto autor)

Příloha č. 23: Novodobá kopie Svatohorské Panny Marie
(Foto autor)

Příloha č. 24: Hlavní brána obory Sedlice.

(Foto autor)

Příloha č. 25: Oborní zeď.

(Foto autor)

Příloha č. 26: Křižovatka cest v oboře.

(Foto autor)

Příloha č. 27: Obětní kámen v oboře.

(Foto autor)

Příloha č. 28: Rybník Milava.

(Foto autor)

Příloha č. 29: Tradiční krajkářská škola.

(Foto autor)

Příloha č. 30: Sedlická sokolovna.

(Foto autor)

Příloha č. 31: Útočiště sboru dobrovolných hasičů.

(Foto autor)

Příloha č. 32: Hřiště jediného činného sportovního celku v Sedlici.

(Foto autor)

Příloha č. 33: Fotbalový pohár z roku 1941.

(Foto autor)

Příloha č. 34: Památník obětem válek.

(Foto autor)

Příloha č. 35: Česká beseda v podání sedlických občanů.

(Foto autor)

